

Veherex Schade N.V.

Jaarverslag 2018

Inhoudsopgave	Pagina
Portret Veherex Schade N.V.	2
Bericht van de Raad van Commissarissen	3
Verslag van de directie	6
Algemeen jaarbeeld	6
Ontwikkelingen in 2018	6
Plannen voor 2019	18
Jaarrekening	19
Balans per 31 december 2018	20
Winst-en-verliesrekening over 2018	21
Kasstroomoverzicht over 2018	22
Algemene toelichting	23
Toelichting op de balans per 31 december 2018	30
Toelichting op de winst-en-verliesrekening over 2018	36
Risicoparagraaf	41
Solvency II	46
Overige gegevens	52
Statutaire winstbestemming	52
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Portret Veherex Schade N.V.

Veherex Schade N.V. (hierna te noemen: Veherex) is een verzekeraar die zich richt op het verzekeren van arbeidsongeschiktheidsrisico's voor ondernemingen en haar werknemers. Veherex heeft voornamelijk klanten uit de bedrijfstakken spoorwegen en openbaar vervoer (streekvervoer per bus). Ook enige daaraan gelieerde bedrijven maken deel uit van de portefeuille. Met name moet dan gedacht worden aan ingenieurbureaus die werken voor de spoorsector en de sector openbaar vervoer en overige bedrijven die werken aan de railinfrastructuur. Veherex had 18 ondernemingen als klant in 2018.

Het beleid van Veherex richt zich op het aanbieden van kwalitatief hoogwaardig maatwerk. Naast ERD WGA-verzekeringen biedt Veherex (collectieve) Cao WIA-verzekeringen aan, die aansluiten op de cao's van de genoemde bedrijfstakken of ondernemingen. Daarnaast wordt er ook een WAO-product gevoerd dat echter nog een beperkte looptijd heeft.

De aandelen van Veherex zijn voor 100% in het bezit van de Stichting ter Bevordering van Arbeidsparticipatie bij arbeidsongeschiktheid in de Bedrijfstak Spoorwegen (STIBA).

Het voorkomen van uitval van werknemers als gevolg van arbeidsongeschiktheid is in het belang van Veherex. Daarom richt Veherex zich tevens op maatregelen tot schadelastbeheersing. Die beogen een verlaging van de schadelast voor zowel Veherex als de verzekerde werkgevers, waardoor de premie op een acceptabel niveau gehouden kan worden.

Veherex heeft de operationele activiteiten, de financiële administratie, control en het vermogensbeheer uitbesteed aan SPF Beheer B.V. (hierna: SPF Beheer). Het eerstelijns actuariaat is belegd bij Triple A - Risk Finance B.V. De sleutelfuncties worden alle verzorgd door externe partijen. Het bestuursbureau van Veherex zorgt voor de coördinatie van en regie op de uitbestedingsrelaties.

Veherex hanteert de beginselen van het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Dit komt onder andere tot uitdrukking in het beleggingsbeleid (MVB) dat wordt uitgevoerd door de vermogensbeheerder van uitbestedingspartner SPF Beheer.

Veherex is betrokken bij haar klanten en haar uitkeringsgerechtigden. Verzekerden die arbeidsongeschikt worden hebben recht op een adequate (aanvullende) uitkering die stipt wordt uitbetaald. Voor vragen is er altijd rechtstreeks telefonisch contact mogelijk met de uitvoerende operationele medewerkers. Financiële ondersteuning in het kader van re-integratie is in de voorkomende gevallen bespreekbaar.

Aandeelhouder STIBA verwacht niet van Veherex dat zij winstmaximalisatie nastreeft, maar Veherex zorgt er wel voor dat zij financieel gezond en solide is en ruimschoots voldoet aan de financiële vereisten van de toezichthouder, zodat zij aan haar toekomstige verplichtingen jegens de polishouders en de verzekerden kan voldoen.

Bericht van de Raad van Commissarissen

De door de directie opgemaakte jaarrekening over 2018 is door de Raad van Commissarissen besproken. Tevens heeft de Raad van Commissarissen kennisgenomen van het jaarverslag van de directie over het boekjaar 2018. De directie heeft, gebruikmakend van externe deskundigen, de verzekeringstechnische risico's gewaardeerd. De onafhankelijke sleutelfunctionaris actuariaat T.M.M. Veerman van Triple A - Risk Finance Certification B.V. heeft hierover gerapporteerd. Vervolgens heeft de externe accountant KPMG Accountants N.V. (hierna: KPMG) de jaarrekening gecontroleerd, waarbij de waardering van de voorziening voor verzekeringstechnische risico's alsmede de toelichtingen op basis van de Solvency II richtlijnen kernpunten zijn geweest van de controle. KPMG heeft onder meer de rapportage van de heer Veerman gebruikt als basis voor het oordeel over de verzekeringstechnische risico's, maar heeft ook een eigen beoordeling gedaan.

KPMG heeft bij de jaarrekening een goedkeurende verklaring afgegeven.

Wij stellen de algemene vergadering van aandeelhouders voor om de jaarrekening 2018 vast te stellen. Voorts verzoeken wij de algemene vergadering van aandeelhouders om de directeuren decharge te verlenen voor het door hen in 2018 gevoerde bestuur en de commissarissen voor het door hen in 2018 uitgeoefende toezicht.

Overeenkomstig artikel 33 van de statuten staat de winst ter beschikking aan de algemene vergadering van aandeelhouders. Indien de algemene vergadering de jaarrekening vaststelt zoals deze is opgemaakt door de directie, dan bedraagt het resultaat na belastingen € 1.423 duizend. Wij stellen voor om een deel ter grootte van € 1.028 duizend uit te keren als dividend en het restant ad. € 395 duizend toe te voegen aan het eigen vermogen. Dit is in lijn met het kapitaalbeleid; door de voorgestelde dividenduitkering komt de SCR-ratio op 150%.

Governance, informatie, besproken punten, activiteiten

De Raad van Commissarissen heeft het gehele verslagjaar bestaan uit drie leden. De Raad hield vijf geplande vergaderingen, waarbij steeds alle in functie zijnde leden aanwezig waren. De Raad heeft het gebruik om voorafgaand aan haar vergadering, informeel en zonder de aanwezigheid van de directie, gezamenlijk de vergadering voor te bereiden. De vergaderstukken worden door de directie vóór de vergadering aangeleverd. Van belang zijnde punten worden tussentijds aan de Raad voorgelegd zodat tijdigheid ten aanzien van de toezichthoudende functie gewaarborgd blijft. Verder volgt de Raad eigenstandig van belang zijnde onderwerpen over verzekeraars in het algemeen, arbeidsongeschiktheidsverzekeraars in het bijzonder, alsmede over de klanten van Veherex. Ook verstrekt de directie informatie uit externe bronnen zoals nieuwsberichten van DNB, het Verbond van Verzekeraars en gevestigde experts. De Raad ontvangt verder regelmatig informatie van de sleutelfunctionarissen en nodigt deze sleutelfunctionarissen indien gewenst uit voor deelname aan de vergadering.

Veherex kent een auditcommissie, die ook als riskcommissie fungeert. De audit- en riskcommissie (ARC) wordt gevormd door de drie commissarissen, met de heer Geene als voorzitter. Ook de ARC hield in 2018 vijf vergaderingen. De vergaderingen werden alle bijgewoond door de directie. Een aantal is bijgewoond door sleutelfunctionarissen.

Mevrouw E. Rekker is per 6 juli 2018 vanwege het bereiken van de maximale termijn afgetreden als commissaris en is per dezelfde datum opgevolgd door mevrouw M.A.J. van Ittersum. Mevrouw van

Ittersum heeft vanwege het inwerkprogramma vanaf 1 januari 2018 al meegedraaid als toehoorder in de Raad van Commissarissen. We zijn mevrouw Rekker zeer erkentelijk voor haar grote betrokkenheid en professionele inbreng vanaf de start van VehereX Schade N.V. tot het onoverkomelijke moment van het einde van haar termijn.

In 2018 hebben zich geen wijzigingen voorgedaan in de samenstelling van de directie van VehereX.

De strategie van VehereX is het zijn van een monoliner in inkomensverzekeringen bij arbeidsongeschiktheid voor de nichemarkt van de openbaar vervoer sector. Daarbij is het beleid om alle operationele werkzaamheden uit te besteden. Het afgelopen jaar zijn deze punten in kader van risicobereidheid en kwaliteit van de uitbesteding regelmatig in de Raad van Commissarissen besproken. Met name de rapportage van DNB over de door haar gehouden OPIT-scan was aanleiding om hier uitgebreider bij stil te staan. In dat kader is aan de directie goedkeuring verleend om voor het uitwerken van de verbeterpunten externe expertise in te huren. Tevens biedt dit mogelijkheid om meer van buiten naar binnen te laten kijken. Het project onder de verantwoordelijkheid van de directie en onder ons toezicht ligt op schema en de eerste resultaten zullen worden verwerkt in de uitbestedingsafspraken met SPF Beheer. SPF Beheer verleent adequate medewerking aan deze, voor de regiefunctie van het bestuursbureau, belangrijke verbeterlagen. Dit ondanks het feit dat SPF Beheer te kennen heeft gegeven dat zij de relatie met VehereX uiterlijk 1 januari 2021 wenst te beëindigen.

Dit sluit aan op de in 2017, op instigatie van de directie, met ons en de aandeelhouder gestarte discussie over de toekomst van VehereX. De door de directie opgestelde notitie met een aantal opties is, alvorens deze aan de aandeelhouder te sturen, in onze vergadering besproken. In september heeft de aandeelhouder naar aanleiding van deze notitie, en ook vanwege de eerder genoemde actuele ontwikkelingen in de uitbestedingsrelatie, besloten dat de huidige opzet niet meer passend is. Dienaangaande is een stuurgroep ingesteld met als voorzitter de president-commissaris en verder bestaande uit twee leden van de aandeelhouder en een lid uit het bestuur van de vennootschap. Deze stuurgroep heeft als opdracht om VehereX in haar huidige vorm te verkopen.

Voorts zijn de meer gebruikelijke onderwerpen aan de orde geweest zoals premiebeleid, risk-assessment, beleggingsbeleid, verantwoording door de directie over uitbestedingen, de kwartaalverslagen, de jaarrekening en het jaarverslag, het beleidsplan en de begroting 2019. De adviezen over de onderwerpen die zijn besproken in de audit- en riskcommissie (ARC) zijn in de besluitvorming in de RvC-vergaderingen meegenomen.

De ARC heeft regelmatig overleg gehad met de sleutelfunctionaris Internal Audit van VehereX. Deze heeft de directie en ARC tevens geadviseerd over het auditplan van de internal audit afdeling van SPF Beheer, betreffende de operationele uitvoering. De externe accountant heeft de rapportages van de internal audit afdeling van SPF Beheer meegenomen in het jaarwerkproces.

In 2018 heeft de Raad geen aanleiding gezien om beslissingen te nemen die contrair zijn aan de adviezen van de directie. Het door de directie voorgelegde auditplan 2018 behoefde geen aanvulling met vanuit de Raad geïnitieerde audits. De Raad heeft na advies van de ARC ingestemd met het controleplan 2018 van de externe accountant.

De Raad was in 2018 vooral in haar toezichhoudende rol actief. Vooral, maar niet alleen. De adviserende rol was er met name bij de bespreking van de brede analyse over de uitgangspunten ORSA en de gekozen scenario's. Naar aanleiding hiervan is een aantal aanpassingen in de ORSA 2018 doorgevoerd.

De voorzitter van de Raad heeft functioneringsgesprekken gevoerd met de directie. In de relatie-/ambassadeursrol hebben enige leden van de Raad contact gehad met medewerkers van de NS Sociale Eenheid.

De Raad van Commissarissen heeft ook in 2018 haar eigen functioneren geëvalueerd. De aandacht voor permanente educatie van zowel de Raad als de directie kreeg in 2018 vorm door middel van een in-company dagprogramma, op de door de Raad gekozen onderdelen benchmark ORSA, marktverkenning in kader wijziging uitbesteding en privacywetgeving.

Tenslotte

De Raad van Commissarissen spreekt zijn waardering en dankbaarheid uit naar de directie en alle betrokkenen voor hun inzet in het afgelopen jaar.

Utrecht, 16 april 2019

Raad van Commissarissen Veherex Schade N.V.

A.J.A. Wiechmann, president-commissaris

M.A.J. van Ittersum

A. Geene

Verslag van de directie

Algemeen jaarbeeld

Dit directieverslag geeft inzicht in de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden in 2018, alsmede in de risico's die Veherex loopt en de manier waarop Veherex deze risico's beheerst.

De directie heeft in 2018 twaalf formele vergaderingen gehouden. Tussentijds hielden de directieleden frequent bilateraal overleg. De directie woonde vijf reguliere bijeenkomsten van de Raad van Commissarissen en de audit- en riskcommissie (ARC) van Veherex bij.

De zaken voor Veherex zijn conform planning en verwachting verlopen. Veherex heeft in 2018 op tijd aan al haar rapportageverplichtingen uit hoofde van Solvency II voldaan.

De organisatie van Veherex bestaat uit twee directeuren en een directiesecretaris, waarvan de algemeen directeur op 0,4 parttime-basis. De operationeel directeur en de directiesecretaris hebben beide een fulltime dienstverband en vormen gezamenlijk het bestuursbureau. De operationeel directeur van Veherex voert de regie over alle uitbestedingen. Een van de belangrijkste uitbestedingspartners van Veherex is SPF Beheer.

Uitbesteding aan SPF Beheer

SPF Beheer is sinds de oprichting van Veherex een zeer belangrijke uitbestedingspartner van Veherex. De servicelevel agreement met SPF Beheer is met name gericht op de verzekeringsadministratie, de financiële administratie en het vermogensbeheer. Dit houdt ook in dat Veherex gebruik maakt van de IT van SPF Beheer voor haar bedrijfsvoering. Veherex heeft geen eigen IT-systeem.

Uit hoofde van haar taak is SPF Beheer verantwoordelijk voor een voldoende interne beheersing van de processen en procedures, het eerstelijnsrisicomanagement en de kwaliteitsbeheersing van de operationele processen. In dit kader kan gemeld worden dat de internal audit afdeling van SPF Beheer controles uitvoert en rapporteert ten aanzien van de operationele processen en de van toepassing zijnde IT. Tevens overlegt SPF Beheer jaarlijks de ISAE type 2 verklaringen aan Veherex betreffende het Vermogensbeheer en het Pensioenbeheer. De laatstgenoemde is relevant voor Veherex voor zover het de IT-omgeving en de betaalorganisatie betreft. De ISAE-rapportages en internal audit rapportages van SPF Beheer worden door de IAF van Veherex beoordeeld. De audit rapportages van SPF Beheer hebben ook betrekking op de datakwaliteit van het overzicht basisgegevens dat als basis dient voor de berekening van de technische voorziening.

In de kwartaalrapportages rapporteert SPF Beheer aan Veherex over risico's in de uitvoering en incidenten die zich hebben voorgedaan. Daarnaast heeft SPF Beheer vanaf 1 juli 2017 een arbeidsdeskundige bij Veherex gedetacheerd ten behoeve van de schadelastbeheersing.

Ontwikkelingen in 2018

Governance en beloningsbeleid

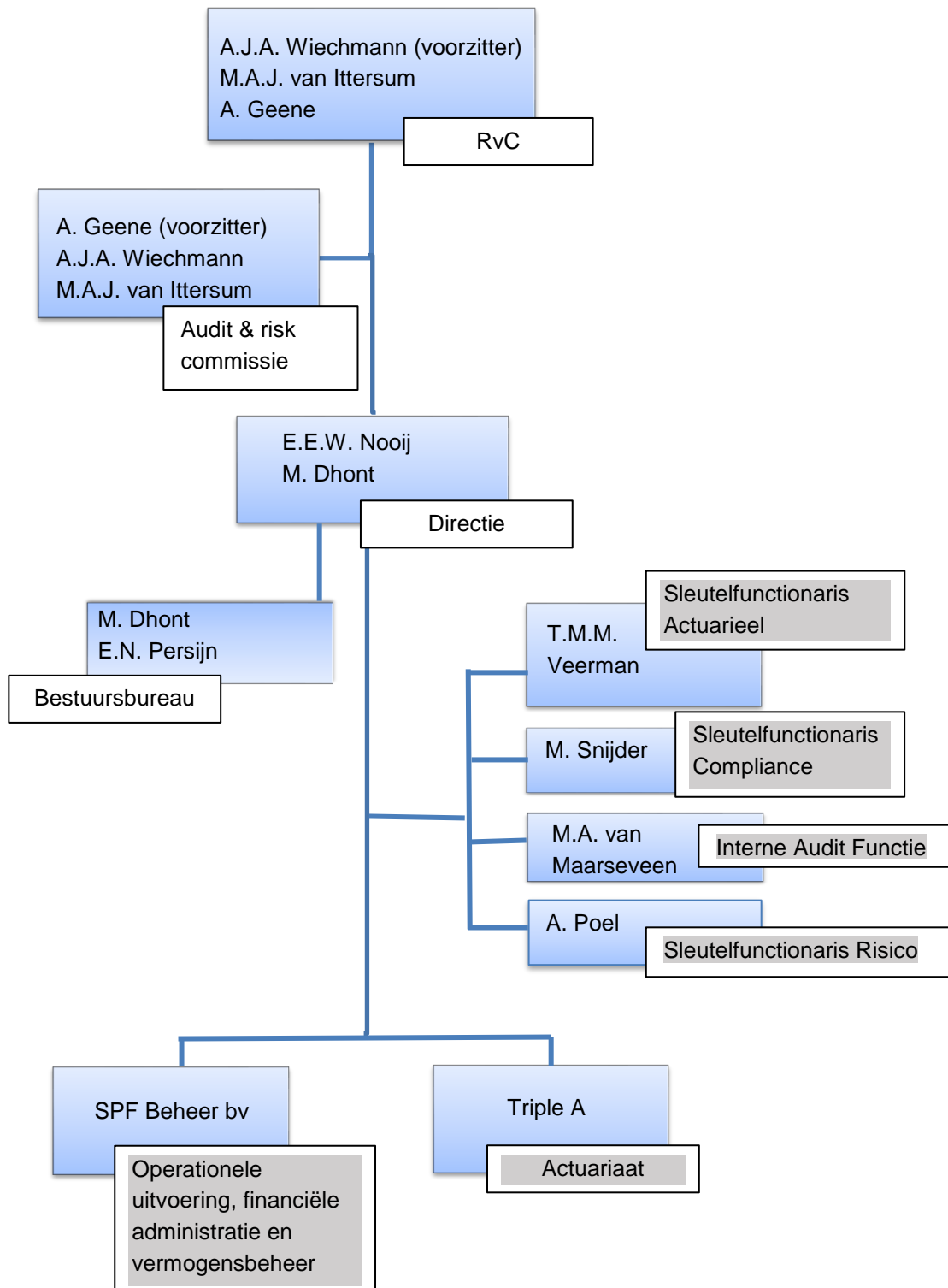
Veherex heeft een tweehoofdige directie die wordt ondersteund door een directiesecretaris. De directiesecretaris is, samen met de operationeel directeur, werkzaam binnen het bestuursbureau van Veherex. Binnen het bestuursbureau vindt beleidsvoorbereiding plaats, maar ook heeft het bestuursbureau een rol in de (regie over de) schadelastbeheersingsactiviteiten.

Alle overige werkzaamheden en ook de sleutelfuncties worden door Veherex uitbesteed. Onderstaand een overzicht van de uitbestedingen en het organogram van de organisatie van Veherex.

Uitvoeringsorganisatie	Werkzaamheden/sleutelfunctionaris
SPF Beheer B.V.	Operatie, Financiële Administratie en Vermogensbeheer
Triple A Risk Finance B.V.	Eerstelijns actuariaat/De heer T. Peters
Triple A Risk Finance Certification B.V.	Actuariële functie/Drs. T.M.M. Veerman
Charco & Dique	Sleutelfunctionaris risicomanagement/De heer A. Poel
Charco & Dique	Sleutelfunctionaris compliance/De heer M. Snijder
Van Maarseveen Audit Services	Internal Audit Functie/Drs. M. A. van Maarseveen RA

Organogram per 6 juli 2018 (*):

(*) Mevrouw Van Ittersum is op die datum (6 juli 2018) mevrouw E. Rekker opgevolgd als commissaris. DNB heeft goedkeuring verleend aan deze benoeming. Dit organogram was ten tijde van het uitbrengen van dit verslag nog steeds actueel.

De directieleden zijn qua aandachtsgebieden complementair en hebben in 2018 als taakverdeling gehanteerd:

- E.E.W. Nooij: leiding van de organisatie/directie, contact met de Raad van Commissarissen, auditing, compliance, risicobeleid en uitbestedingsbeleid.
- M. Dhont: acquisitiebeleid, productie, activiteiten en maatregelen in het kader van het terugdringen van arbeidsongeschiktheid en het bevorderen van re-integratie, vermogensbeheer, administratie en financiën, actuaariaat, facilitaire processen (inclusief informatiesystemen en HR) en communicatie.

Tot de gezamenlijke aandachtsgebieden van de directieleden behoren beleid en strategie, klantbeheer, verslaglegging, contacten met toezichthouders, contacten met het Verbond van Verzekeraars en deskundigheidsbevordering.

De directie legt ieder kwartaal verantwoording af aan de Raad van Commissarissen. Format en inhoud van de rapportage zijn in overleg bepaald. Ieder kwartaal is het risicobeeld hierin geïncorporeerd.

De directieleden hebben een arbeidsovereenkomst met VehereX en ontvangen een bij hun functie passende vaste beloning, onafhankelijk van het door VehereX behaalde resultaat. Ook de leden van de RvC ontvangen een vaste beloning voor hun werkzaamheden, die in relatie staat tot het tijdsbeslag van de werkzaamheden die zij voor VehereX uitvoeren. De directiesecretaris van VehereX ontvangt eveneens een vast salaris.

De AvA stelt de beloningen voor directie en commissarissen vast. Het beloningsbeleid is passend met betrekking tot de strategie, risicobereidheid en bedrijfsdoelstellingen van VehereX en is in overeenstemming met de wet- en regelgeving inzake beheerst beloningsbeleid. De directie stelt jaarlijks een plan op om haar deskundigheid op peil te houden. In 2018 is een in-company studiedag belegd.

In 2018 heeft het tripartite overleg (TPO) plaatsgevonden en zijn er meerdere toezichtgesprekken gevoerd door DNB met VehereX. Daarnaast is een aantal malen telefonisch overleg geweest met DNB. Onder andere is gesproken over de ORSA 2018 en over de nieuwe risicoanalyse die DNB met betrekking tot VehereX heeft gemaakt., wat heeft geleid tot een hoger risicoprofiel. De uitkomsten van de OPIT scan (zie hieronder) speelden hierin een rol, evenals andere interne en externe risicofactoren en de hiermee samenhangende onzekerheid met betrekking tot de toekomst van VehereX.

In maart 2018 heeft DNB een operationele- en IT scan (OPIT scan) bij VehereX uitgevoerd. Omdat SPF Beheer de operationele processen voor VehereX uitvoert en VehereX ook gebruik maakt van de IT van SPF Beheer, is SPF Beheer hierbij betrokken. Wat VehereX betreft is door DNB vooral gekeken naar de manier waarop VehereX de regie voert over de uitbesteding van werkzaamheden aan SPF Beheer. Als vervolg op deze OPIT-scan is door VehereX een Plan van Aanpak opgesteld waarin de verbeterpunten zijn opgenomen. VehereX voert het Plan van Aanpak uit met volledige medewerking van SPF Beheer. Naar verwachting zal dit project medio 2019, of kort daarna, kunnen worden afgerond.

In mei 2018 is de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) van kracht geworden, gebaseerd op Europese privacywetgeving. VehereX heeft eerst in kaart gebracht wat er moest gebeuren om aan deze wetgeving te voldoen en van daaruit is een actieplan opgesteld. Omdat SPF Beheer de operationele werkzaamheden voor VehereX uitvoert, moet VehereX ook bij SPF Beheer nagaan of aan alle eisen is voldaan. Het actieplan voorziet hier eveneens in. Onder andere is een privacyverklaring opgesteld en op de website geplaatst en is er een Functionaris Gegevensbescherming aangewezen. Aan de acties uit het actieplan is uitvoering gegeven, behoudens de opschoning van bestanden. Dit zal in 2019 projectmatig worden aangepakt door VehereX en SPF Beheer.

In 2017 en ook nog in een deel van 2018 werd de SCR-ratio per kwartaal berekend vanuit de actuele stand per 31 december 2016 respectievelijk de actuele stand per 31 december 2017 ('roll forward methode'). Gezien de volatiliteit die kan optreden uit hoofde van de aard van het product dat VehereX voert, was het de wens om het mogelijk te maken om meerdere malen per jaar een actuele berekening te kunnen maken van de SCR-ratio. Hiervoor is een tool ontwikkeld die begin Q4 van 2018 in gebruik is genomen.

Sleutelfunctionarissen

Voor de beheersing van alle aan het verzekeringsbedrijf verbonden risico's hanteert VehereX, conform de eisen van Solvency II, het 'three lines of defence'-governancemodel. De eerste lijn is die van de zelfcontrole in de uitvoering. De tweede lijn wordt gevormd door drie als zodanig benoemde 'sleutelfunctionarissen', met de disciplines actuariaat, compliance en risicomanagement. Tot slot is de derde lijn de IAF (Interne Audit Functie); de interne audit functionaris beoordeelt bestaan en werking van procedures in de tweede en eerste lijn.

Zoals ieder jaar te doen gebruikelijk heeft de risicomanager een assessment belegd in 2018 waaraan de sleutelfunctionarissen en de eerstelijns actuaris hebben deelgenomen. De resultaten van het assessment zijn gebruikt als input voor de jaarlijkse ORSA en het kapitaalbeleid. Zie verder hetgeen is vermeld in de paragraaf 'Risicomanagement'.

Voor het eerst heeft de risicomanager van VehereX ook een assessment uitgevoerd gericht op de operationele werkzaamheden die voor VehereX worden uitgevoerd. Hier waren alle operationele medewerkers van SPF Beheer aanwezig die voor VehereX werken. De aanbevelingen die uit dit riskassessment zijn gevolgd, maken de processen efficiënter en/of minder foutgevoelig. Deze zullen derhalve opvolging krijgen.

De Compliance Officer heeft in 2018 een risico-inventarisatie gehouden in verband met de SIRA (Systematische Integriteit Risico Analyse). Deze is vastgesteld in het directieoverleg.

De sleutelfunctionaris actuariael heeft een beoordeling gedaan over het jaarwerk (vaststelling voorziening), het premiebeleid en de ORSA.

De sleutelfunctionaris internal audit heeft haar werkzaamheden conform het jaarplan uitgevoerd. Onder andere zijn auditrapportages opgeleverd betreffende Risicomanagement & Compliance en het Solvency II rapportageproces. Verder zijn de werkzaamheden die de internal audit afdeling van SPF Beheer voor VehereX uitvoert beoordeeld.

Elke sleutelfunctionaris heeft de bevoegdheid om in bijzondere gevallen rechtstreeks de voorzitter van de auditcommissie VehereX te benaderen.

Beleid en risk appetite

Zoals hierboven vermeld is de organisatie van VehereX zelf relatief klein. Het is een bewuste keuze van de directie om de meeste (met name de uitvoerende) werkzaamheden uit te besteden, alsmede de sleutelfuncties. Op deze manier is VehereX flexibel en kan zij als relatief kleine verzekeraar toch van de juiste expertise op ieder vakgebied gebruik maken.

Het werken met meerdere uitbestedingspartners brengt risico's met zich mee. Daarom is een van de belangrijke taken van het bestuursbureau van VehereX om de uitbestedingen aan te sturen en te controleren.

De directie wil een beperkte mate van risico accepteren en heeft doelstellingen en risicopreferenties vastgesteld als toetssteen voor het te voeren beleid. Dit is vastgelegd en zoveel mogelijk geconcretiseerd in het Risk Appetite Statement dat in 2018 is opgesteld. De Risk Appetite is afgeleid van de strategische doelstellingen van VehereX:

1. VehereX is een schadeverzekeraar en beperkt zich daartoe.
2. VehereX voert arbeidsongeschiktheidsverzekeringen en biedt in het verlengde daarvan diensten aan ter preventie van arbeidsongeschiktheid.
3. VehereX levert maatwerk aan haar klanten en onderscheidt zich daarin van andere verzekeraars die soortgelijke producten aanbieden.
4. VehereX biedt haar producten primair aan binnen de sectoren spoor en openbaar vervoer, maar wil bij aangesloten concerns die tevens buiten de sectoren spoor en openbaar vervoer opereren ook de bedrijfsonderdelen buiten die sectoren meeverzekeren (indien aantrekkelijk). Voor het overige wordt een passief acquisitiebeleid gevoerd.
5. VehereX streeft een rendement op eigen vermogen en uit de polissen na dat voldoende is om een gezonde bedrijfsvoering te garanderen.
6. VehereX streeft naar een adequate organisatie (effectief en efficiënt), die passend is bij de omvang en complexiteit van de organisatie.

De risicopreferentie van VehereX is behoudend. Onderstaande uitgangspunten dienen voor de verdere invulling van het beleid:

- VehereX wil producten en diensten aanbieden met een relatief goede (marktconforme) prijs/kwaliteit verhouding.
- VehereX streeft, gelet op haar omvang, naar een regie-organisatie. Dat wil zeggen dat VehereX de regie heeft over meerdere uitbestedingen.
- VehereX wil risico's verzekeren die betrekking hebben op arbeidsongeschiktheid en de schadelast die hieruit kan voortvloeien minimaliseren.
- VehereX wil een financieel solide verzekeraar zijn met een uitstekende reputatie.
- VehereX wil minimaal een rendement behalen dat leidt tot de gewenste solvabiliteit gegeven een gelijkblijvend risicoprofiel.

VehereX biedt collectieve arbeidsongeschiktheidsverzekeringen aan ondernemingen in de spoorsector en de sector openbaar vervoer en richt zich primair op het vergroten van de tevredenheid van bestaande klanten. Deze strategie die VehereX hanteert, betekent dat de directie zich in principe beperkt tot de markt waarmee zij van oudsher bekendheid heeft en tot verzekeringsproducten waarin zij haar specialisme heeft. Daarmee wordt het risico van de bedrijfsvoering beperkt. In het verlengde van het verzekeren van arbeidsongeschiktheidsrisico's richt VehereX zich tevens op maatregelen tot schadelastbeheersing.

Het gevoerde beleid in 2018 was dus, net als in voorgaande jaren, gericht op optimalisatie van dienstverlening aan bestaande klanten, waarbij in toenemende mate aandacht wordt geschonken aan activiteiten op het gebied van schadelastbeheersing. VehereX onderneemt zelfstandig activiteiten op dit gebied, maar biedt ook ondersteuning aan haar klanten, zowel financieel als door het inzetten van arbeidsdeskundigen of re-integratiebureaus.

De behoudende risicopreferentie van VehereX is ook zichtbaar in het beleggingsbeleid. Zo belegt VehereX niet in derivaten of in effecten waarmee valutarisico's worden gelopen, en blijft de belegging in aandelen beperkt tot 15% (met een bandbreedte van 5%). De durations van verplichtingen en beleggingen worden zoveel mogelijk op elkaar afgestemd om het renterisico te beperken. Mede door

de relatief korte duur van de kasstromen van de obligaties en de verplichtingen is dit risico beperkt. VehereX accepteert dat een volledige matching niet is te realiseren.

Tot het marktrisico behoren ook het spread- en concentratierisico. Omdat VehereX grotendeels belegt in staatsobligaties is het spreadrisico beperkt. Doordat daarnaast in meerdere andere beleggingscategorieën wordt belegd zoals covered bonds en aandelen, is ook het concentratierisico beperkt. VehereX accepteert deze beperkte marktrisico's.

VehereX heeft zich aangesloten bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT). Verder maakt VehereX gebruik van co-assurantie om het risico in de portefeuille openbaar vervoer te mitigeren.

Behoudens de aansluiting bij de NHT maakt VehereX geen gebruik van de mogelijkheid tot herverzekering. Enkele jaren geleden is onderzoek gedaan naar individuele zeer hoge risico's in de portefeuille met excedentregelingen en naar het risico van slechte schadejaren die zich voor kunnen doen. Het aantal zeer hoge risico's in de portefeuille (boven de € 500 duizend) bleek te gering om hier herverzekering voor te overwegen. Die situatie is na het genoemde onderzoek niet feitelijk veranderd. VehereX is bereid deze risico's zelf te dragen.

Het risico van incidenteel slechte schadejaren wordt beheerst door het langdurig ziekteverzuim te monitoren en hierop in te grijpen door de inzet van arbeidsdeskundigen en/of re-integratiebureaus. Op deze manier wordt de instroom in de WGA van nieuwe schadegevallen zoveel mogelijk beperkt en is VehereX bereid dit risico zelf te lopen.

Het catastroferisico wordt noch door middel van herverzekering, noch op andere wijze gemitigeerd; voor VehereX is dit een geaccepteerd risico. In de premiestelling wordt hier rekening mee gehouden.

Risicomanagement

In 2018 is onder leiding van de risicomanager het risico-assessment gehouden waaraan de directie, de sleutelfunctionarissen van VehereX en de eerstelijns actuaris hebben deelgenomen. De in eerdere risico-assessments benoemde risico's zijn nog steeds actueel, maar er is in 2018 vooral aandacht geschonken aan de continuïteitsrisico's van VehereX op de langere termijn. Verder kwamen onder andere ter sprake: de (intensivering van de) monitoring van de in- en uitstroom van arbeidsongeschikten en mogelijke bedrijfseconomische ontwikkelingen (zoals rentestijgingen en/of daling van de aandelenkoersen) die risico's met zich meebrengen voor VehereX. De uitkomsten van het risico-assessment zijn mede gebruikt als input voor het opstellen van de scenario's voor de ORSA.

Daarnaast is ook een SIRA gemaakt. Er is in beeld gebracht waar VehereX integriteitsrisico's loopt en wat de aard en de omvang is van deze risico's.

Verder is het van belang te vermelden dat VehereX zich, waar relevant, committeert aan de Gedragscode Verzekeraars 2018 van het Verbond van Verzekeraars. Dat betekent onder andere dat VehereX het klantbelang voorop stelt, dat de (maatwerk)producten van VehereX haar klanten de kwaliteit en de zekerheid bieden die ze mogen verwachten en dat VehereX maatschappelijk betrokken is. Het maatschappelijk verantwoord ondernemen is voor VehereX vanzelfsprekend gezien de activiteiten die zij onderneemt (het uitvoeren van collectieve arbeidsongeschiktheidsverzekeringen).

Binnen de directie was er in 2018 sprake van een evenwichtige genderverdeling van 50%/50%. Binnen de RvC was die verdeling 33%/67%. De verwachting voor 2019 is dat deze genderverdelingen ongewijzigd zullen blijven.

Hieronder is een aantal belangrijke risico's benoemd, met de corresponderende beheersmaatregelen of actiepunten:

- Met betrekking tot het beleggings- en marktrisico is het uitgangspunt dat VehereX zoekt naar een goede balans tussen enerzijds het beperken van beleggingsrisico en anderzijds het behalen van een rendement dat tenminste voldoet aan de rendementseis. Hoewel VehereX beperkt in aandelen belegt, is het beleggingsresultaat van VehereX in 2018 negatief geweest door de dalende aandelenkoersen in de laatste maanden van 2018.
- Het beleggingsbeleid is gericht op een beperkt risicoprofiel en is als zodanig uitgewerkt in een beleggingsmandaat waardoor de beleggingen binnen heldere en vooraf vastgestelde kaders worden uitgevoerd. Periodiek worden de beleggingsresultaten gemonitord, opdat tijdig bijgestuurd kan worden. Het afgewogen beleggingsbeleid leidt tot een beperkt spread- en concentratierisico. Bij het maken van keuzes ten aanzien van de herbeleggingen is specifiek rekening gehouden met het realiseren van meer spreiding met betrekking tot de vervaldatum van de beleggingen.
- Onder Solvency II is het van belang de cashflow van de vastrentende beleggingen af te stemmen op die van de verplichtingen. VehereX tracht zoveel mogelijk de rentegevoeligheid van de vastrentende beleggingen af te stemmen op die van de verplichtingen. De rentecurve (van korte naar lange rente) kan een andere vorm aannemen, zodat de korte rente meer of minder wijzigt dan de lange rente. Ingeval de verplichtingen en de vastrentende waarden meer dezelfde looptijden hebben, zijn de gevolgen voor VehereX beperkt. Als hier verschil in zit, is er wel sprake van een renterisico.

Voor meer informatie over het risicomanagement van VehereX verwijzen wij naar de Risicoparagraaf in de Jaarrekening 2018.

Incidenten (datalekken)

In 2018 heeft SPF Beheer namens VehereX melding gemaakt bij de Autoriteit Persoonsgegevens van een datalek van beperkte omvang (betreffende één persoon). De melding is binnen de daarvoor gestelde termijn verzonden en de betreffende persoon is geïnformeerd. Er zijn maatregelen genomen om herhaling te voorkomen. Voor het overige heeft SPF Beheer melding gemaakt aan VehereX van één ander incident dat nog afwikkeling behoeft. In het incidentenregister van VehereX zelf zijn geen meldingen gedaan in 2018.

Ontwikkelingen binnen de portefeuille

Het actuariële bureau Triple A - Risk Finance heeft in 2018 de actuariële prolongatiepremies voor 2019 opgesteld waarbij naast de branchecijfers de historische schadecijfers van VehereX als input hebben gediend. Na vaststelling door de directie van de definitieve prolongatiepremies zijn de prolongatievoorstellen verzonden, echter niet nadat de producten en polisvoorwaarden zijn beoordeeld aan de hand van opgestelde criteria. Het PARP (Product Approval and Review Process) maakt integraal onderdeel uit van het prolongatieproces.

Door een overname is het aantal klanten in 2019 gedaald van 18 naar 17, met totaal 22 polissen. Alle klanten hebben hun prolongatievoorstel voor 2019 van VehereX geaccepteerd.

In 2018 zijn er geen nieuwe producten ontwikkeld en geïntroduceerd.

Schadelastbeheersing

Een adequate schadelastbeheersing is cruciaal om de premietarieven ook in de toekomst betaalbaar te kunnen houden. VehereX biedt daarom aan haar klanten ondersteuning op het gebied van

arbeidsdeskundige dienstverlening en casemanagement. Deze activiteiten hebben betrekking op het zoveel mogelijk voorkomen van instroom van nieuwe uitkeringsgerechtigden. Daarnaast is er in 2018 aandacht geweest voor het bevorderen van de uitstroom. Onder andere zijn er herkeuringen aangevraagd. Herkeuringen kunnen er in bepaalde gevallen voor zorgen dat de uitkering kan worden verlaagd of gestopt. De resultaten hiervan zijn positief en daarom zullen deze activiteiten worden gecontinueerd.

Vermogensbeheer

In het verslagjaar daalde de rente. De Nederlandse 10-jarige rente op staatsobligaties daalde naar 0,38%. De Europese aandelenmarkt daalde met bijna 13%. De kredietopslag voor bedrijfsobligaties steeg scherp naar 0,90%. De daling van de aandelenmarkt en de stijging van de kredietopslag werden vooral veroorzaakt door toegenomen politieke spanningen, zoals de handelsoorlog tussen de VS en China en de naderende Brexit, waarbij de politiek geen werkbare oplossing vond voor een ordentelijk vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de EU. Het rendement op de beleggingen op basis van de marktwaarde van de portefeuille bedroeg in 2018 -1,3% (in 2017: 2,1%). Aandelen behaalden het laagste rendement, namelijk -11,8% (in 2017: 13,2%). Het rendement op de obligaties was 0,2% (in 2017: 0,4%). Het rendement op staatsobligaties en gedekte obligaties was 0,5% (in 2017 -0,06%). De bedrijfsobligaties hadden een rendement van -0,2% (in 2017: 1%). Veherex belegt niet in derivaten.

Het beleggingsmandaat is in 2018 ongewijzigd gebleven.

ORSA

De Solvency II wet- en regelgeving vereist dat verzekeraars een extra kapitaalbuffer moeten aanhouden naast hun technische voorziening met als doel: een betere financiële bescherming van polishouders en begunstigen. De berekening van deze extra kapitaalbuffer, de Solvency Capital Requirement (SCR) is risico-gebaseerd. Veherex hanteert hiervoor het standaardmodel dat voor de situatie van Veherex als passend is beoordeeld.

Het bedrag van de SCR moet volgens de wet gelijk of hoger zijn dan het totale aanwezige eigen vermogen van de verzekeraar. Indien de SCR precies gelijk is aan het totale aanwezig vermogen is de SCR-ratio 100%; dit is wat wettelijk minimaal is vereist.

In december 2018 is bij DNB de ORSA 2018 ingediend. De afkorting ORSA staat voor de Own Risk and Solvency Assessment die iedere verzekeraar onder Solvency II verplicht is uit te voeren en vast te leggen. De ORSA richt zich op de eigen beoordeling van de risico's en de daarbij behorende kapitaalbehoefte van de verzekeraar. In de ORSA wordt zichtbaar gemaakt wat de gevolgen zijn voor de SCR-ratio als de risico's zich daadwerkelijk manifesteren, of als een combinatie van deze risico's zich voordoet. De gevolgen hiervan worden geprojecteerd op en doorgerekend over een periode van meerdere jaren.

De jaarlijkse ORSA geeft inzicht in de Solvency II-systematiek en de impact op de SCR-ratio als bepaalde risico's zich realiseren.

In 2018 zijn de uitgangspunten voor de ORSA besproken in het kader van de in 2017 aangekondigde brede analyse. Deze uitgangspunten zijn deels herzien en opnieuw vastgelegd. Ook het kapitaalbeleid is geëvalueerd en herzien.

Voor de ORSA 2018 is als uitgangspunt de stand per 31 december 2017 genomen en zijn de verwachte (bedrijfseconomische) ontwikkelingen van hieruit geprojecteerd over een periode van 5 jaar (basisscenario). Wel is eerst een correctie toegepast op de technische voorziening, omdat de actuele ontwikkelingen in 2018 ten aanzien van de uitkeringen te veel af gingen wijken van de verwachtingen die men hieromtrent had ultimo 2017. Dit heeft geleid tot een bijstelling van de technische voorziening naar beneden. Daar staat tegenover dat de kostenvoorziening juist naar boven is bijgesteld.

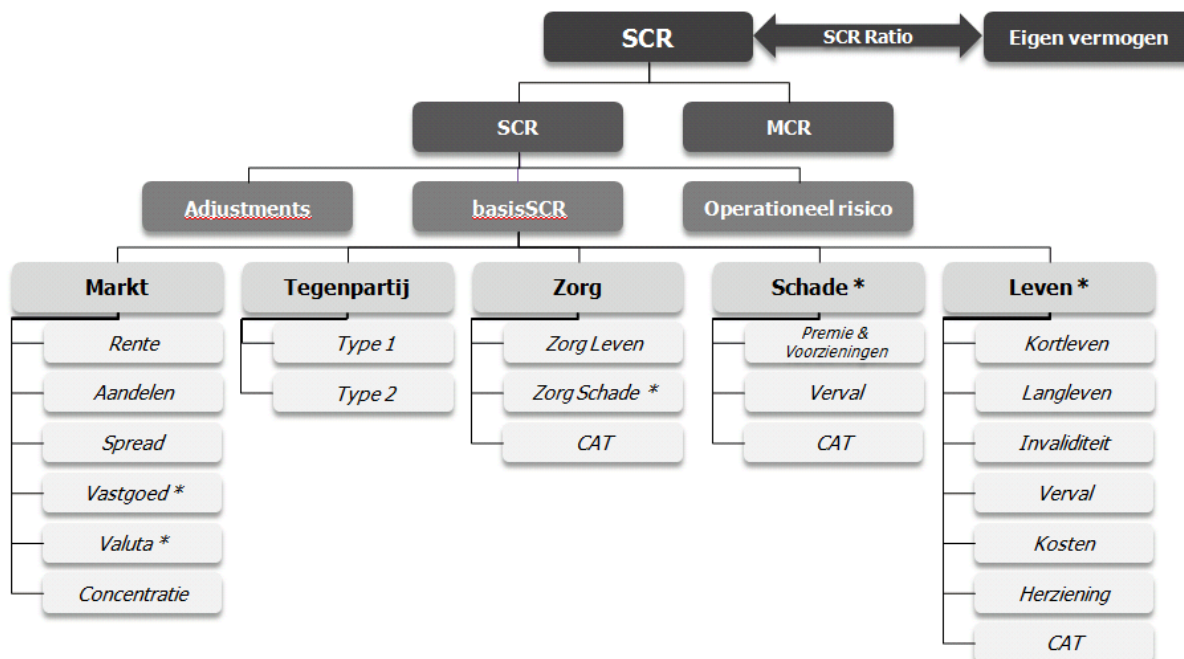
Na vaststelling van het basisscenario zijn diverse stress scenario's bepaald en doorgerekend. Zo kan worden gezien wat de effecten van de risico's zijn op het basisscenario als die zich realiseren.

De directie is van mening dat de belangrijkste risico's van Veherex tot uiting komen in de ORSA 2018. De gepresenteerde ORSA-projecties zijn, rekening houdend met de inherente onzekerheden bij toekomstprojecties, adequaat vastgesteld. De scenarioberekeningen laten zien wat er gebeurt met de SCR-ratio ingeval een risico of een combinatie van risico's zich daadwerkelijk manifesteert en wat de impact is van de managementacties die worden genomen in die situaties. In die zin geeft de ORSA een goed inzicht in de werking van de Solvency II systematiek en de effectiviteit van het kapitaalbeleid.

De belangrijkste risico's zoals die uit de ORSA blijken, betreffen het kosten- en inflatierisico, het risico van een aandelen crisis, het kredietrisico van obligaties en een verhoging van invalideringskansen.

SCR standaardmodel

De SCR bestaat uit verschillende componenten zoals hieronder weergegeven.

* Niet van toepassing voor VEHEREX

Bij de vaststelling van de SCR voor Veherex gelden de onderstaande risicocategorieën die als volgt zijn gewaardeerd:

Type risico (x € 1.000)	31-12-2018	31-12-2017
Marktrisico	6.621	8.441
Tegenpartijrisico	75	83
Zorgrisico (verzekeringstechnisch risico)	16.628	17.299
Operationeel risico	583	591

Rekening houdend met alle elementen van de SCR-berekening en het effect van diversificatie bedraagt de SCR € 19.385 duizend (2017: € 21.080 duizend). Voor een nadere toelichting hierop verwijzen wij naar de Solvency II paragraaf in de Jaarrekening 2018.

Zoals uit bovenstaande tabel kan worden afgeleid weegt niet ieder risico even zwaar en ook wijzigingen in de betreffende risico's zullen een verschillende impact hebben op de SCR. Het marktrisico en het zorgrisico zijn de grootste risico's. Met name is de SCR is gevoelig voor een neerwaartse renteschok. De duration van verplichtingen en beleggingen worden zoveel mogelijk op elkaar afgestemd om het renterisico te beperken, maar een volledige matching is niet te realiseren. De duratie van de activa en de passiva bedraagt respectievelijk 4,84 en 7,56. Ook is de SCR gevoelig voor een zogenaamde langlevenschok. Dit doet zich voor als verzekerden feitelijk langer zouden leven dan nu wordt aangenomen op basis van sterftestatistieken.

Ultimo 2018 bedraagt het totale aanwezige eigen vermogen (own funds) van Veherex € 29.078 duizend (2017: € 30.689 duizend) en de SCR bedraagt € 19.385 duizend. De SCR-ratio bedraagt op basis hiervan (en rekening houdend met de verwachte dividenduitkering) 150%, hetgeen ruim boven het minimaal wettelijk vereiste ligt.

Kapitaalbeleid

Gezien de gebleken volatiliteit van de SCR-ratio is het belangrijk te streven naar een hogere ratio dan de minimaal vereiste 100%. De directie heeft een 'gelaagde' interne norm vastgesteld van 130%. Dat betekent dat gestreefd wordt naar een SCR-ratio van tenminste 130%. Deze norm is vastgelegd in het kapitaalbeleid.

Indien deze norm op enig moment zou worden onderschreden, dan zullen managementacties worden genomen om de SCR-ratio weer boven de 130% te brengen. Telkens bij een SCR-ratio onder de 130%, 120% en 110%, worden verschillende acties ondernomen om de SCR-ratio weer op niveau te brengen. In alle gevallen wordt:

- Onderzocht wat de oorzaak is van de (verder) gedaalde SCR-ratio en (indien van toepassing) waarom eerder genomen maatregelen onvoldoende effect hebben gesorteerd; Berekend wat de effecten zijn van de betreffende acties op de SCR-ratio zodat hier inzicht ontstaat;
- Vervolgens een besluit genomen over de managementacties die daadwerkelijk zullen worden uitgevoerd om het doel te kunnen bereiken. Naarmate de SCR-ratio lager is ten opzichte van de genoemde 130% zal er harder ingegrepen worden om ervoor te zorgen dat de SCR-ratio zich herstelt en weer voldoet aan de interne norm;
- De SCR ratio gedurende het proces intensiever dan gebruikelijk gemonitord, totdat de SCR-ratio zich weer heeft hersteld.

De te nemen managementacties in iedere 'laag' zijn in het kapitaalbeleid beschreven. Deze variëren van het doorvoeren van premieverhogingen tot het versterken van de kapitaalspositie. In het laatste geval kan gedacht worden aan het uitgeven van aandelen.

Resultaten

De directie is van mening dat de jaarrekening juist en volledig is opgesteld. Over 2018 heeft VehereX een positief nettoresultaat behaald van € 1.423 duizend (2017: € 2.405 duizend) bij een bruto premieomzet van € 14.564 duizend (2017: € 14.769 duizend). Het eigen vermogen nam toe van € 17.459 duizend (2017) naar € 18.882 duizend (2018).

VehereX heeft geen leningen afgesloten en er is geen noodzaak of intentie om vreemd vermogen aan te trekken. In 2019 zullen, net als in 2018, de te ontvangen premies de te betalen uitkeringen en kosten overtreffen, zodat de betalingen die uit hoofde van de bedrijfsvoering te verwachten zijn, uit de lopende kasstromen voldaan kunnen worden.

(x € 1.000)	Begroot 2018	Gerealiseerd 2018
Resultaat technische rekening	1.005	1.984
Resultaat niet-technische rekening	299	-132
Resultaat voor belastingen	1.304	1.852
Resultaat na belastingen	988	1.423

Winstbestemming

Indien de totale netto winst, net als vorig jaar, geheel aan het eigen vermogen zou worden toegevoegd, bedraagt de SCR-ratio 155%. Overeenkomstig het kapitaalbeleid wordt echter, bij een SCR-ratio hoger dan 150%, een dividenduitkering overwogen. Wij adviseren de RvC om aan de aandeelhouder voor te stellen om van de netto winst een deel ad. € 1.028 duizend uit te keren aan dividend. De SCR-ratio zal hierdoor niet 155% maar 150% bedragen.

Plannen voor 2019

De directie VehereX continueert de uitvoering van de strategie zoals die in 2012 is vastgesteld. Deze richt zich op optimalisatie van de diensten. In 2019 zal ook onverminderd ingezet worden op maatregelen van schadelastbeheersing. Verder zal er veel aandacht zijn voor de afronding van het project OPIT.

Ook in 2019 zal het gegeven dat VehereX nagenoeg al haar activiteiten laat verrichten door derden veel aandacht en inspanning van de directie vergen. Leidende rode draad hierin is dat de directie van VehereX veel kan en mag uitbesteden, maar wel de uitbestede activiteiten volstrekt onder (zelfstandige) beheersing moet hebben. De uitbestedingen worden jaarlijks geëvalueerd.

Hoewel daar ook in de afgelopen jaren de nodige aandacht voor is geweest, zal de verdere verbetering van de datakwaliteit een prioriteit zijn in 2019.

Het toekomstscenario van de aandeelhouder kan leiden tot een verkoop van de onderneming in 2019. We zullen dit vanuit de directie, vertegenwoordigd in de stuurgroep, actief volgen en ondersteunen. Er wordt naar gestreefd het proces in 2019 af te ronden, eventueel met een uitloop in 2020.

Substantiële investeringen zijn in 2019 niet aan de orde. Wel is er rekening gehouden met de extra kosten die bij een mogelijk verkoopproces een rol spelen. Ook is er rekening mee gehouden dat de organisaties van VehereX en van SPF Beheer zwaarder zullen worden belast in verband met extra uit te voeren werkzaamheden voor dit proces. Hierover hebben VehereX en SPF Beheer goede afspraken gemaakt.

De organisatie en de personele bezetting van VehereX zullen in 2019 naar verwachting geen verandering ondergaan. Er zal wel externe deskundigheid worden ingehuurd.

Utrecht, 16 april 2019

Directie VehereX Schade N.V.

E.E.W. Nooij, algemeen directeur

M. Dhont, operationeel directeur

Jaarrekening

Balans per 31 december 2018

Voor resultaatbestemming (bedragen in duizenden euro's)

	*)	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
ACTIEF			
Beleggingen	(1)		
<i>Overige financiële beleggingen</i>			
Obligaties		88.303	82.276
Aandelen		<u>11.610</u>	<u>13.450</u>
		99.913	95.726
Vorderingen	(2)		
Vorderingen uit directe verzekering		21	12
Overige vorderingen		<u>304</u>	<u>230</u>
		325	242
Overige activa	(3)		
Liquide middelen		1.031	1.664
Overlopende activa	(4)		
Lopende rente		814	915
Overige overlopende activa		<u>9</u>	<u>56</u>
		823	971
Totaal Activa		<u><u>102.092</u></u>	<u><u>98.603</u></u>
PASSIEF			
Eigen vermogen	(5)		
Gestort en opgevraagd kapitaal		8.500	8.500
Agio		1.098	1.098
Algemene reserve		7.861	5.456
Onverdeelde winst		<u>1.423</u>	<u>2.405</u>
		18.882	17.459
Technische voorzieningen	(6)		
Voor te betalen schaden		79.987	79.338
Voorzieningen	(7)		
Voor latente belastingverplichting		191	284
Overige voorzieningen		<u>666</u>	
		857	
Schulden	(8)		
Schulden uit directe verzekering		1.673	864
Overige schulden		<u>284</u>	<u>443</u>
		1.957	1.307
Overlopende passiva	(9)		
		409	215
Totaal Passiva		<u><u>102.092</u></u>	<u><u>98.603</u></u>

*) De nummering verwijst naar de toelichting.

Winst-en-verliesrekening over 2018

(Bedragen in duizenden euro's)

		2018	2017
Technische rekening schadeverzekering			
<i>Verdiende premies eigen rekening</i>	(13)		
Bruto premies		14.564	14.769
Uitgaande herverzekeringspremies		-4	-5
		<u>14.560</u>	<u>14.764</u>
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	(14)	-559	2.307
<i>Schaden eigen rekening</i>	(15)		
Betaalde schaden bruto (incl. subrogatie)		-6.869	-6.225
Wijziging voorziening voor te betalen schaden		-649	-5.006
		<u>-7.518</u>	<u>-11.231</u>
Bedrijfskosten	(16)	-1.712	-1.176
Overige technische lasten eigen rekening	(17)	-2.787	-2.163
Resultaat technische rekening schadeverzekering		<u>1.984</u>	<u>2.501</u>
Niet-technische rekening			
<i>Opbrengsten uit beleggingen</i>	(18)		
Directe opbrengsten		1.431	1.665
Waardeverandering van beleggingen		-1.833	1.330
		<u>-402</u>	<u>2.995</u>
Beleggingslasten		-284	-200
Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt naar technische rekening schadeverzekering		559	-2.307
Andere baten		1	3
Andere lasten		-6	-8
Resultaat niet-technische rekening		<u>-132</u>	<u>483</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		<u>1.852</u>	<u>2.984</u>
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	(19)	-429	-579
Resultaat na belastingen		<u><u>1.423</u></u>	<u><u>2.405</u></u>

Kasstroomoverzicht over 2018

(Bedragen in duizenden euro's)

	2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten		
- <i>Netto resultaat</i>	1.423	2.405
- <i>Mutatie technische voorzieningen voor te betalen schaden</i> (15)	649	5.006
- <i>Mutatie voorzieningen</i> (7)	573	152
- <i>Mutatie kortlopende schulden</i> (8,9)	844	-495
- <i>Mutatie vorderingen</i> (2,4)	65	1.276
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	<u>3.554</u>	<u>8.344</u>
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten (1)		
Aanpassen voor:		
- <i>Amortisatie agio overige financiële beleggingen</i>	123	-223
- <i>Herwaardering aandelen</i>	1.833	-1.334
	<u>1.956</u>	<u>-1.557</u>
- <i>Investerings en aankopen</i>		
Overige financiële beleggingen	-13.071	-28.851
- <i>Desinvesteringen, aflossingen en verkopen</i>		
Overige beleggingen	6.928	22.860
Totaal kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten	<u>-4.187</u>	<u>-7.548</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
- <i>Kapitaalstorting</i>	0	0
- <i>Uitkering dividend</i>	0	0
- <i>Storting agio</i>	0	0
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>0</u>	<u>0</u>
Toe-/afname liquide middelen (3)	-633	796
Liquide middelen aan het begin van het jaar	1.664	868
Liquide middelen aan het eind van het jaar	<u>1.031</u>	<u>1.664</u>

Algemene toelichting

VehereX Schade N.V., gevestigd aan de Arthur van Schendelstraat 850, 3511 ML te Utrecht, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 30228680, is opgericht op 6 juli 2007. De vennootschap heeft ten doel het uitoefenen van het schadeverzekeringsbedrijf. VehereX is een 100%-dochtermaatschappij van de Stichting ter bevordering van arbeidsparticipatie bij arbeidsongeschiktheid in de bedrijfstak Spoorwegen (STIBA) te Utrecht.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad van de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 605 Verzekeringsmaatschappijen. De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling en heeft betrekking op het boekjaar 2018, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2018.

Grondslagen voor de waardering van de activa en de passiva

Algemeen

Activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Toelichtingen op posten in de balans, winst-en-verliesrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd. In de tabellen worden de bedragen in duizenden euro's (de functionele valuta van de onderneming) vermeld.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen:

- Veronderstellingen betreffende de waardering van verplichtingen met betrekking tot de verzekeringscontracten:
  - Voor de vaststelling van de voorziening van het RIT-product (re-integratie toelage) is uitgegaan van een uittreedleeftijd van 64 jaar;

- Voor de vaststelling van de voorziening van de overige producten is uitgegaan van een uittreedleeftijd gelijk aan de AOW-leeftijd (gemaximeerd op 67,25 jaar).
- Actuariële veronderstellingen betreffende de waardering van verzekeringsverplichtingen:
  - Voor de vaststelling van de voorziening is uitgegaan van een vaste rekenrente van 1% (2017: 1%). De veronderstelde indexatie is voor het eerste jaar 2,6%, en de daaropvolgende jaren 2% (2017: eerste twee jaar 2,6%, en de daaropvolgende jaren 2%);
  - Voor de sterftekansen is uitgegaan van de AG 2018 prognosetafel van het Actuarieel Genootschap (2017: AG2016);
  - Voor de revalideringskansen en uitstroomkansen is gebruik gemaakt van de risicostatistiek 2017 (2017: risicostatistiek 2016) die door het Verbond van Verzekeraars is gepubliceerd;
  - Voor de voorziening voor schadebehandelingskosten is uitgegaan van de best estimate voorziening (op Solvency II grondslagen);
  - De uitkeringsduur voor volledig niet duurzaam arbeidsongeschikten bedraagt 10 jaar (2017: 10 jaar).

De onderliggende methodiek voor de berekening van de VIAK (kostenvoorziening) is per ultimo 2018 gelijk aan die per ultimo 2017. In 2018 is gekozen om de vermogensbeheerkosten apart mee te nemen in de vaststelling van de hoogte van deze voorziening. Hiervoor is gekozen om duidelijker aan te tonen dat de VIAK-voorziening voldoet aan de Solvency II regelgeving, met name artikel 78 van de richtlijn Solvabiliteit II en artikel 31 van de Verordening Solvabiliteit II. De vermogensbeheerkosten worden naar de toekomst toe geprojecteerd met de uitloop van Solvency II best estimate voorziening. Ze bedragen 23 basispunten van deze voorziening.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, vorderingen, geldmiddelen, schulden en overige te betalen posten. De onderneming heeft geen in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten).

Een financieel actief of een financiële verplichting wordt in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie er toe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten bij de vervolgwaaarding niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen en beleggingen die door de onderneming worden gewaardeerd tegen aflossingswaarde worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen.

Een bijzonder waardeverminderverslies met betrekking tot een tegen aflossingswaarde gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de aflossingswaarde en de reële waarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum. Verliezen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Een voorheen opgenomen bijzonder waardevermindingsverlies wordt teruggenomen als de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugneming wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op aflossingswaarde ten tijde van de terugneming als geen sprake zou zijn geweest van een bijzondere waardevermindering.

Beleggingen – overige financiële beleggingen

De obligaties zijn gewaardeerd op aflossingswaarde omdat deze beleggingen worden aangehouden tot aan het einde van de looptijd. Het agio of disagio wordt lineair geamortiseerd over de resterende looptijd van de belegging ten gunste of ten laste van het resultaat.

Aandelen zijn gewaardeerd op reële waarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum. Veranderingen in de reële waarde worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Vorderingen

De vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde, eventueel onder een afwaardering voor het risico van oninbaarheid.

Overige activa

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de vennootschap.

Technische voorzieningen

De technische voorzieningen voor te betalen schaden zijn gewaardeerd op voor de bedrijfstak aanvaardbare grondslagen. De voorziening is opgebouwd uit de voorziening voor periodieke uitkeringen (VPU), de voorziening voor nog niet gemelde schadegevallen (ook wel genoemd Incurred But Not Reported (IBNR)) en een voorziening voor schadebehandelingskosten ten behoeve van de afhandeling van schades. Daarnaast is een voorziening voor ontoereikende premie opgenomen.

De VPU is vastgesteld op basis van de ultimo boekjaar nog af te wikkelen schaden. De vaststelling geschiedt post voor post. Bij de bepaling van de VPU is voor de sterftekansen uitgegaan van de AG 2018 prognosetafel van het Actuarieel Genootschap (2017: AG 2016 prognosetafel van het Actuarieel Genootschap). Voor de revalideringskansen is de door het Verbond van Verzekeraars in 2018 gepubliceerde vernieuwde risicostatistiek gehanteerd. De VPU is vastgesteld uitgaande van een vaste rekenrente van 1% (2017: 1%).

De IBNR-voorziening (Incurred But Not (Enough) Reported) is een reserve voor:

- Nameldingen;
- Zieken die nog niet zijn gekeurd voor de WIA;
- Hogere dan verwachte uitkeringen op basis van de VPU (IBN(E)R).

De IBNR-voorziening wordt vastgesteld op basis van schadedriehoeken. Deze schadedriehoeken bestaan uit het totaal van de reeds geboekte schadelast (die gelijk is aan het totaal van de opgerente uitkeringen) en de VPU. De IBNR-voorziening wordt vervolgens bepaald door de reeds geboekte schadelast in mindering te brengen op de met het model ingeschatte ultimate schadelast.

VehereX verdeelt haar verzekeringsactiviteiten tussen verschillende homogene risicogroepen. De onderverdeling naar homogene risicogroepen is gebaseerd op de productengroepen die VehereX aanbiedt. De groepen die qua risico's, aard en complexiteit overeenkomen zijn samengevoegd. De toereikendheidstoets is derhalve gebaseerd op een viertal homogene risicogroepen:

- WGA ERD;
- WGA Aanvulling/Hiaat producten;
- WIA-bodemproducten;
- RIT-product.

Voor het WGA ERD product geldt dat dit een standaardproduct is; klanten van VehereX die deze verzekering hebben afgesloten hebben daarom identieke polisvoorwaarden ontvangen.

WGA Aanvulling/Hiaat en WIA-bodem zijn twee dekkingen die samengaan in één verzekeringsproduct (Cao WIA-aanvullingsverzekering) voor respectievelijk de NS Sociale Eenheid-bedrijven (NS SE), de streekvervoerbedrijven (Cao OV) en de railinfra-bedrijven (Cao RIS). Het betreft hier dus drie maatwerkproducten waarvoor drie verschillende polisvoorwaarden van toepassing zijn die aansluiten op de bepalingen van de van toepassing zijnde Cao's.

RIT staat voor Re-Integratie Toelage. Dit is een product dat speciaal voor NS SE is ontwikkeld en dat beoogt om werknemers die een WAO-uitkering ontvangen te compenseren voor het loonverlies als gevolg van arbeidsongeschiktheid. Deze verzekering is van toepassing op een besloten groep verzekerden.

Om wat meer achtergrond te geven bij de risico's binnen de homogene risicogroepen het volgende:

- Het WGA ERD-product onderscheidt zich qua risico van de overige homogene risicogroepen, het betreft hier een dekking voor WGA gevallen met een beperkte looptijd van 10 jaar;
- De aanvullingsproducten hebben in het algemeen een looptijd tot aan pensioen en wijken daarmee qua aard van het risico af van de WGA ERD-groep. De aanvullingsproducten hebben bovendien andere risicodrivende factoren: het risico bestaat hier met name uit het onvoldoende (<50% arbeidsongeschikt) benutten van de restverdiencapaciteit. Voor het WGA ERD-product speelt dit risico een veel kleinere rol;
- Het bodemproduct betreft mensen die nooit de WIA zijn ingestroomd omdat zij voor minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn bevonden. De bodemproducten hebben een kortere duratie dan de aanvullingsproducten. Voor het grootste deel van de portefeuille heeft de uitkering een beperkte duur of betreft het trapsgewijs aflopende uitkeringen, met een verwachte piek in eerste jaren na de WIA-keuring;
- Het RIT-product is een op zichzelf staand product, dat qua aard van dekking afwijkt van de overige producten: het betreft WAO-gevallen, waarvoor herstel nauwelijks of geen relevante parameter meer is. Het product heeft bovendien een vaste einddatum (1 januari 2021) waarop alle lopende uitkeringen eindigen.

Voor de RIT wordt geen IBNR vastgesteld omdat deze portefeuille sterk uitontwikkeld is. Voor de overige drie homogene risicogroepen wordt de volgende methodiek toegepast voor vaststelling van de IBNR-voorziening ultimo jaar (t):

- Voor jaar t en jaar t-1 kan de ultimate schadelast niet vastgesteld worden met de Chain Ladder-methode omdat er geen driehoeksdata aanwezig zijn. Voor deze jaren wordt de Exposure methode gebruikt;
- Voor jaar t-2 en ouder wordt de Bornhuetter Ferguson methode op de standaardwijze toegepast. Wel wordt gekeken naar de mogelijke selectie van uitschieters;

- Het risicopercentage ter input van de Exposure methode wordt vastgesteld op basis van een gewogen gemiddelde van eerdere jaren;
- De tailfactor wordt niet volgens een vaste methode vastgesteld en wordt per jaar separaat getoetst;
- Voor het vaststellen van de volatiliteit rond de best estimate voorziening wordt de Mack-methode toegepast en het 80%-percentiel berekend.

Bij enkele onderdelen van de vaststelling van de IBNR-voorziening dient een keuze te worden gemaakt op basis van expert judgement. Deze worden jaarlijks besproken met de directie waarna aan toelichting van de gemaakte keuzes wordt gedocumenteerd.

In de balansvoorziening wordt in aanvulling op de best estimate een prudentiemarge aangehouden. Deze prudentiemarge wordt bepaald met behulp van de Mack methode. De prudentiemarge is gelijk aan het verschil tussen de totale schadelast in het 80%-percentiel en de best estimate schadelast.

In de vaststelling van de technische voorzieningen is per contractpartij vastgesteld of de premie naar verwachting toereikend is. Indien de premie ontoereikend is, is een premievoorziening gevormd.

De voorziening voor schadebehandelingskosten is bepaald uitgaande van de te verwachten kosten om alle verplichtingen tot einde looptijd te kunnen afwikkelen.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen worden de voorziening voor latente belastingverplichtingen en overige voorzieningen opgenomen. Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien de boekwaarden van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving afwijken van hun fiscale boekwaardes, is sprake van tijdelijke verschillen. Voor belastbare tijdelijke verschillen wordt een voorziening latente belastingverplichtingen getroffen. De voorziening is bepaald op basis van de van toepassing zijn de belastingpercentages en is opgenomen tegen nominale waarde. De overige voorzieningen zijn eveneens opgenomen tegen nominale waarde.

Schulden

De schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en hebben een looptijd korter dan een jaar.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en hebben een looptijd korter dan een jaar.

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de onderneming. Dit betreffen onder meer de relaties tussen de onderneming en de aandeelhouder, de bestuurders en de functionarissen op

sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tussen de datum van het opmaken en de datum van het vaststellen van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening indien dit onontbeerlijk is voor het inzicht.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

De baten en lasten zijn bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Winsten zijn verantwoord in het jaar waarin zij worden gerealiseerd. Verliezen zijn in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. Als baten worden de bedragen verwerkt die de rechtspersoon voor eigen rekening ontvangt. Bedragen die de onderneming voor derden ontvangt worden niet als opbrengsten verwerkt.

Verdiende premies eigen rekening

Hieronder zijn opgenomen de aan het boekjaar toe te rekenen bruto verzekeringspremies van aangesloten werkgevers. De hoogte van de premies is gebaseerd op, afhankelijk van het soort verzekering, het pensioengevend loon of het sociaal verzekeringsloon. In geval van co-assurantie is onder de premies het aandeel van Veherex opgenomen. Tevens worden hier de uitgaande herverzekeringspremies gepresenteerd.

Betaalde schaden bruto

Deze post bevat de uitbetaalde schaden in het boekjaar en de nog te betalen schaden betrekking hebbend op het boekjaar, rekening houdend met de IBNR. In geval van co-assurantie is onder de schadelasten het aandeel van Veherex opgenomen.

Opbrengsten uit beleggingen

Ten aanzien van obligaties zijn in deze post begrepen de aan het verslagjaar toe te rekenen renteopbrengsten onder aftrek van de beleggingskosten en onder aftrek van het afgeschreven deel van het (dis)agio. Het (dis)agio op obligaties wordt afgeschreven over de looptijd van de obligaties.

Ten aanzien van aandelen wordt het in het verslagjaar ter beschikking gestelde dividend als opbrengst verantwoord, onder aftrek van de beleggingskosten.

De waardeveranderingen van de aandelen worden toegerekend aan het resultaat op beleggingen.

Netto-opbrengsten uit beleggingen die zijn toe te rekenen aan het schadeverzekeringsbedrijf zijn overgeboekt van de niet-technische rekening naar de technische rekening. Deze toerekening geschiedt op basis van de verhouding tussen het eigen vermogen en de technische voorzieningen. Reden hiervoor is dat het belegd vermogen bestaat uit vermogen dat enerzijds ter dekking dient voor de technische voorzieningen en anderzijds beschikbaar is uit het eigen vermogen. Het gedeelte van de opbrengsten dat betrekking heeft op de technische voorzieningen, is toegerekend aan de technische rekening.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting. De waardering van latente belastingverplichtingen en latente belastingvorderingen wordt gebaseerd op de fiscale gevolgen van de door de vennootschap op balansdatum voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van zijn activa, voorzieningen, schulden en overlopende passiva.

Indien de boekwaardes van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving afwijken van hun fiscale boekwaardes, is sprake van tijdelijke verschillen. Voor belastbare tijdelijke verschillen wordt een voorziening latente belastingverplichtingen getroffen. Voor verrekenbare tijdelijke verschillen, beschikbare voorwaartse verliescompensatie en nog niet gebruikte fiscale verrekeningsmogelijkheden wordt een latente belastingvordering opgenomen, voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor verrekening respectievelijk compensatie. Latente belastingvorderingen worden op iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Grondslagen voor het opstellen van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

Toelichting op de balans per 31 december 2018

(Bedragen in duizenden euro's)

(1) Beleggingen

De overige financiële beleggingen bestaan uit:	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Obligaties	86.881	80.731
Nog te amortiseren (dis)agio	1.422	1.545
Aandelen	<u>11.610</u>	<u>13.450</u>
	<u>99.913</u>	<u>95.726</u>
<i>Verloopoverzicht obligaties</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Stand per 1 januari	80.731	74.751
Aankopen	12.601	29.499
Af: agio bij aankopen	-301	-659
Aflossingen	-6.150	-22.860
Stand per 31 december	<u>86.881</u>	<u>80.731</u>
<i>Verloopoverzicht nog te amortiseren agio</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Stand per 1 januari	1.545	1.322
Betaald bij aankoop	301	659
Af: ten laste van het resultaat boekjaar	-424	-436
Stand per 31 december	<u>1.422</u>	<u>1.545</u>
<i>Verloopoverzicht aandelen</i>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Stand per 1 januari	13.450	12.105
Aankopen	771	11
Verkopen	-778	0
Waardeontwikkeling	-1.833	1.334
Stand per 31 december	<u>11.610</u>	<u>13.450</u>

De overlopende rente op de obligaties per balansdatum is opgenomen onder de overlopende activa. De obligatieportefeuille bestaat uit staats- en bedrijfsobligaties met verschillende looptijden. De laatste aflossingsdatum is november 2028. De marktwaarde van de obligatieportefeuille is eind 2018 € 90,8 miljoen (eind 2017: € 85,8 miljoen). De kostprijs van de aandelen bedraagt € 10,0 miljoen (2017: € 10 miljoen). Zowel de obligaties als de aandelenbeleggingen zijn beursgenoteerd. Voor nadere toelichting op het kredietrisico wordt verwezen naar de risicoparagraaf.

Basis voor de waardering

De basis voor de waardering van de beleggingen is als volgt:

<i>Genoteerde marktprijzen</i>	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Obligaties	90.756	85.766
Aandelen	11.610	13.450
	<u>102.366</u>	<u>99.216</u>

Genoteerde marktprijzen

Beleggingen met genoteerde marktprijzen worden verhandeld op een actieve markt. Hieronder vallen de aandelen en obligaties. Op de balans worden de obligaties, die in principe worden aangehouden tot het einde van de looptijd, gewaardeerd op aflossingswaarde, waarbij het verschil tussen de aflossingswaarde en de verkrijgingsprijs wordt opgenomen in de balans en over de jaren sinds de aanschaf gespreid wordt verantwoord.

(2) Vorderingen	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Nog te ontvangen premies	197	142
Uit directe verzekering op verzekeringnemers	21	12
Overige vorderingen	107	88
	<u>325</u>	<u>242</u>

De resterende looptijd van de vorderingen is korter dan 1 jaar. Er zijn geen voorzieningen gevormd voor oninbaarheid. In de overige vorderingen is een bedrag opgenomen van € 88 duizend (2017: € 37 duizend) welke toeziet op een vordering uit hoofde van kosten Caremanagement. Deze kosten zijn gealloceerd aan het budget 2019 en derhalve als vordering opgenomen ultimo 2018.

(3) Overige activa	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Liquide middelen	<u>1.031</u>	<u>1.664</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de vennootschap.

(4) Overlopende activa	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Lopende rente	814	915
Vooruitbetaalde kosten	9	56
	<u>823</u>	<u>971</u>

Onder lopende rente is de overlopende rente op obligaties verantwoord. De resterende looptijd van de overlopende activa is korter dan 1 jaar.

(5) Eigen vermogen*Maatschappelijk kapitaal*

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 10 miljoen, verdeeld in één miljoen aandelen van € 10.

Gestort en opgevraagd kapitaal

In 2018 is het aandelenkapitaal niet uitgebreid. Het gestort en opgevraagd kapitaal ultimo 2018 bedraagt € 8,5 miljoen en is verdeeld in 850 duizend aandelen van nominaal € 10.

Het verloop van de post gestort en opgevraagd kapitaal is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Stand per 1 januari	8.500	8.500
Kapitaalstorting	0	0
Stand per 31 december	<u>8.500</u>	<u>8.500</u>

Agio

Het verloop van de post agio is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Stand per 1 januari	1.098	1.098
Agio storting	0	0
Stand per 31 december	<u>1.098</u>	<u>1.098</u>

Algemene reserve

Het verloop van de post algemene reserve is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Stand per 1 januari	5.456	5.136
Bij: Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	2.405	320
Stand per 31 december	<u>7.861</u>	<u>5.456</u>

Onverdeelde winst

Het verloop van de post onverdeelde winst is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Stand per 1 januari	2.405	320
Toevoeging aan de algemene reserve	-2.405	-320
Uitgekeerd dividend	0	0
Resultaat boekjaar	1.423	2.405
Stand per 31 december	<u>1.423</u>	<u>2.405</u>

Het totaalresultaat betreft het nettoresultaat boekjaar.

Voorstel winstbestemming

De winst over 2018 is € 1.423 duizend. De directie stelt voor om een deel ter grootte van € 1.028 duizend uit te keren als dividend en het restant ad. € 395 duizend toe te voegen aan de algemene reserve.

Het voorstel met betrekking tot de winstbestemming is in lijn met het kapitaalbeleid aangezien de SCR-ratio 155% bedraagt wanneer geen dividend wordt uitgekeerd. Door de voorgestelde dividenduitkering komt de SCR-ratio op 150%. In de paragraaf over Solvency II is uitleg gegeven over de berekeningswijze van de SCR-ratio ad. 150%.

(6) Technische voorzieningen

De technische voorzieningen betreft de voorziening voor te betalen schaden. Het verloop is als volgt:

	2018	2017
Stand per 1 januari	79.338	74.332
Onttrokken voor te betalen schaden bruto	-6.869	-6.225
Toegevoegde ontvangen premies schadeverzekering	13.058	13.298
Toegevoegde benodigde interest (1%)	569	534
Mutatie IBNR en afwikkelresultaat	-6.109	-2.602
Stand per 31 december	79.987	79.338

De totale voorziening is in 2018 met € 0,6 miljoen toegenomen. De opbouw per balansdatum is als volgt:

	31-12-2018	31-12-2017
VPU WGA ERD	14.775	13.933
VPU niet-WGA ERD	17.402	16.380
IBNR WGA ERD	17.925	16.892
IBNR niet-WGA ERD	7.447	8.786
Voorziening voor schadebehandelingskosten	5.327	4.406
Premievoorziening	1.109	492
Prudentiemarge	16.002	18.449
	79.987	79.338

De premievoorziening is gevormd in verband met ontoereikende premie van een aantal contracten. Ten opzichte van eind 2017 is de premievoorziening toegenomen met circa € 0,6 miljoen. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de totale toekomstige te ontvangen premie minder goed in lijn ligt met de totale actuariële premies ten opzichte van eind 2017.

Een nadere toelichting op c.q. specificatie van deze cijfers is te vinden onder punt (15) Schaden eigen rekening (tabel 'Aflloopstatistiek').

(7) Voorzieningen

Het verloop van de voorziening voor latente belastingverplichtingen is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Stand per 1 januari	284	132
Mutatie voorgaande perioden	1	102
Mutatie huidige periode	-94	50
Stand per 31 december	<u>191</u>	<u>284</u>

De voorziening voor latente belastingverplichting heeft betrekking op de fiscale egalisatiereserve en bedraagt 20,5% hiervan. In 2018 is de voorziening voor latente belastingverplichtingen tegen het nieuwe vpb-tarief van 20,5% (ingande 2021) gewaardeerd. Dit leidt tot een afname van de latente belastingverplichting met € 42 duizend. De voorziening is langlopend van aard. VehereX oefent het (schade)verzekeringsbedrijf uit en valt daarmee binnen de reikwijdte van het Besluit winstbepaling en reserves verzekeraars 2001 (het "Besluit"). Op grond van en binnen de regels van het Besluit mag een verzekeraar een egalisatiereserve vormen.

Het verloop van de fiscale egalisatiereserve kan als volgt worden gespecificeerd:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Stand per 1 januari	1.134	529
Mutatie voorgaande perioden	2	406
Mutatie huidige periode	-205	199
Stand per 31 december	<u>931</u>	<u>1.134</u>

Het verloop van de overige voorzieningen is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Stand per 1 januari	0	0
Mutatie in het boekjaar	666	0
Stand per 31 december	<u>666</u>	<u>0</u>

De overige voorzieningen betreft een voorziening voor een vergoeding aan de NS in het kader van gemaakte re-integratiekosten in 2017. De voorziening is kortlopend.

(8) Schulden

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
Schulden uit directe verzekering	1.673	864
Vennootschapsbelasting	196	241
Overige schulden	88	202
	<u>1.957</u>	<u>1.307</u>

De schulden uit directe verzekering betreffen voornamelijk nog te betalen uitkeringen van december, welke begin 2019 worden voldaan.

De overige schulden hebben met name betrekking op crediteuren inzake bedrijfskosten. De resterende looptijd van de schulden is korter dan 1 jaar.

(9) Overlopende passiva

Voor alle overlopende passiva per balansdatum geldt dat de looptijd korter is dan één jaar. De overlopende passiva bestaan voor € 28 duizend uit een nog af te rekenen bedrag met Loyalis inzake co-assurantie. Daarnaast bestaat deze post voornamelijk uit reserveringen voor arbeidsdeskundige kosten en accountants- en actuariskosten.

(10) Niet uit de balans blijvende regelingen

Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V.

In 2015 is VehereX toegetreden tot de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT). De NHT biedt herverzekeringsdekking voor terrorismeschaden tot maximaal € 1 miljard per kalenderjaar. De eerste layer hiervan - tot € 200 miljoen - betreft een gepoolde capaciteit, opgebouwd door de aangesloten verzekeraars.

De deelnemers aan de NHT hebben dus een dubbelrol. Enerzijds verhalen zij hun schade op de NHT die zij aan hun verzekeren hebben moeten uitkeren als gevolg van terrorisme. Daarnaast hebben zij ook de rol van herverzekerder. Iedere deelnemer participeert met zijn deelnemerspercentage in de schade die door andere deelnemers zijn verhaald op de NHT.

Genoemde eerste layer van € 200 miljoen wordt voor steeds 1/3 deel toegerekend aan de sectoren zorg, leven en schade. Het aandeel van VehereX Schade NV in 1/3 deel van deze layer bedroeg in 2018 afgerond 0,085% ofwel € 57 duizend (2017: 0,085% ofwel € 56 duizend). Dit is tevens het maximumbedrag dat VehereX in enig jaar als gevolg van terrorisme aan eigen risico draagt, ongeacht of de schade haar eigen polishouders of die van andere bij de NHT aangesloten verzekeraars treft.

(11) Transacties met verbonden partijen

Transacties met aandeelhouder

Tussen VehereX en haar aandeelhouder STIBA is een overeenkomst gesloten waarin is bepaald, dat STIBA een deel van de premie eigenrisicodragende WGA-verzekering die betrekking heeft op werknemers van NS SE, voor haar rekening neemt. Voor het boekjaar 2018 bedroeg dit aandeel 86% zijnde € 6,2 miljoen (2017: 86% zijnde € 6,1 miljoen). Voor wat betreft de CAO WIA-verzekering voor de NS SE is overeengekomen dat voor 2018 (€ 3,6 miljoen), evenals in 2017 (€ 3,5 miljoen), de premie volledig voor rekening komt van STIBA.

Transacties met bestuurders

Voor informatie over de beloning van directieleden en commissarissen wordt verwezen naar de toelichting op de Bedrijfskosten in de winst-en-verliesrekening.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

(12) Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben na balansdatum geen bijzondere gebeurtenissen plaatsgevonden.

Toelichting op de winst-en-verliesrekening over 2018

(Bedragen in duizenden euro's)

(13) Verdiende premies eigen rekening

Bruto premies

De bruto premies hebben betrekking op arbeidsongeschiktheidsverzekeringen en zijn volledig in Nederland gegenereerd.

De bruto premies kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2018	2017
Bruto premies		
Premies voor schaden arbeidsongeschiktheid	11.222	11.412
Premiedeel voor toekomstige en lopende schadebehandelingskosten	1.836	1.886
Totaal premies schadeverzekering	13.058	13.298
Premiedeel voor caremanagement	1.506	1.471
	<u>14.564</u>	<u>14.769</u>

Van de in 2018 verantwoorde premies heeft € 7 duizend betrekking op het jaar 2017.

Uitgaande herverzekeringspremies

Veherex heeft zich aangesloten bij de NHT.

(14) Toegerekende opbrengst beleggingen

Van het totale nettoverlies uit beleggingen ad € 686 duizend (2017: € 2.795 duizend opbrengst) wordt een evenredig deel dat betrekking heeft op de technische voorzieningen toegerekend aan de technische rekening. Dit toegerekende verlies bedraagt € 557 duizend (2017: € 2.307 duizend opbrengst).

(15) Schaden eigen rekening

Schade-uitkeringen worden rechtstreeks als lasten in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Aan het einde van het jaar wordt de benodigde voorziening voor schaden bepaald. Dit gebeurt door zo goed mogelijk vast te stellen wat de omvang is van de Voorziening voor periodieke uitkeringen (VPU) voor al toegekende schadegevallen en wat de geschatte omvang is van de Voorziening voor nog niet gemelde schadegevallen (IBNR).

In de onderstaande schade- en afloopstatistiek is de ontwikkeling van de schaden, evenals die van de wijziging in de voorziening weergegeven.

Afloopstatistiek arbeidsongeschiktheidsverzekeringen (bedragen in duizenden euro's)

Schadejaar	Voorziening schaden ultimo vorig boekjaar	Benodigde intrest 1%	Betaalde schade in boekjaar	Voorziening schaden ultimo boekjaar	Afwikkel- resultaat
VPU 2004 t/m 2014	24.775	224	-4.692	19.619	-688
VPU 2015	5.538	48	-1.414	6.494	2.322
VPU 2016	0	-4	-763	6.064	6.831
VPU 2017	0	0		0	0
VPU 2018	0	0		0	0
IBNR 2004 t/m 2014	4.566	46		2.908	-1.704
IBNR 2015	2.384	24		399	-2.008
IBNR 2016	8.377	84		2.032	-6.429
IBNR 2017	10.350	103		10.064	-389
IBNR 2018	0	0		9.969	-1.252
Diversen (o.a. prudentiemarge en premievoorziening)	18.942	0		17.111	-1.831
Schadebehandelingskosten	4.406	44		5.327	-961
Totaal	79.338	569	-6.869	79.987	-6.109

Schadestatistiek arbeidsongeschiktheidsverzekeringen

Betaalde bedragen voor schaden:

Schadejaar	Afwikkeljaar														
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2004	0	0	0	78	571	396	111	29	-22	22	72	55	56	64	37
2005	0	0	0	655	431	328	192	194	203	187	215	178	104	20	
2006	0	0	160	548	408	326	348	320	221	198	188	150	103		
2007	0	0	317	878	665	725	695	474	564	407	375	184			
2008	0	0	248	790	764	749	361	341	350	244	280				
2009	0	0	383	1.245	1.085	602	629	583	617	528					
2010	0	0	345	627	987	849	729	567	489						
2011	0	0	453	919	774	631	507	408							
2012	0	0	522	1.003	832	576	533								
2013	0	38	269	696	814	715									
2014	0	0	649	1.122	837										
2015	0	0	515	1.417											
2016	0	0	766												
2017	0	0													
2018	0														
Totaal	6.317														

Schadestatistiek RIT-verzekering

Betaalde bedragen voor schaden:

Jaar inloopkoopsom	Afwikkeljaar							
	1	2	3	4	5	6	7	8
2011	337	652	574	528	501	680	534	517
2014	35	34	46	36	35			

Totaal	552
--------	------------

In 2018 bedraagt het totaal van de betaalde schaden arbeidsongeschiktheidsverzekeringen en RIT-verzekeringen € 6.869 duizend. In 2017 was dit € 6.225 duizend.

Het afwikkelresultaat van de VPU wordt in eerste instantie aan de IBNR-voorziening toegevoegd c.q. onttrokken. Vervolgens wordt - conform de grondslagen voor winstneming en eventuele directiebesluiten ten aanzien hiervan - de vrijval van de IBNR-voorziening bepaald.

(16) Bedrijfskosten

	2018	2017
<i>Beheers- en personeelskosten</i>		
Fee SPF Beheer	598	642
Actuariskosten	315	140
Lonen en salarissen	192	124
Accountantskosten	170	102
Kosten inhuur personeel	79	0
Vergoeding Raad van Commissarissen	51	46
Kosten OPIT	42	0
Risico- en compliancemanager	39	25
Pensioenlasten	34	22
Sociale lasten	26	15
Kosten belastingadvies	22	0
Overige bedrijfskosten	144	60
	1.712	1.176

Veherex had in 2018 drie personeelsleden in dienst, te weten de twee directieleden en een bestuurssecretaris. De algemeen directeur en de andere directeur hebben in 2018 een vaste vergoeding ontvangen van respectievelijk € 41 duizend (2017: € 22,5 duizend) en € 90 duizend (2017: € 67,5 duizend). In 2018 is er € 22,2 duizend aan pensioenpremie afgedragen voor de directeur (2017: € 16,5 duizend). Zowel de vergoeding van de president-commissaris als van het lid van de RvC, die tevens voorzitter is van de auditcommissie, bedroeg in 2018 € 15 duizend op jaarbasis (2017: € 12,5 duizend resp. € 15,6 duizend). Tot slot is voor het andere lid van de RvC (lid tot 6 juli) een vergoeding uitgekeerd van € 6,2 duizend en bedraagt de vergoeding van het per 6 juli aangetreden lid € 5,8 duizend (in 2017 betrof dit één vergoeding van € 10 duizend). Al deze vergoedingen zijn exclusief btw.

De actuariskosten hebben in 2018 voor € 105 duizend betrekking op extra kosten inzake de jaarrekening 2017.

De volgende honoraria van KPMG Accountants N.V. zijn ten laste gebracht van de onderneming, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW. De in de onderstaande tabel vermelde honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening 2018 (2017) hebben betrekking op de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening 2018 (2017), ongeacht of de werkzaamheden al gedurende het boekjaar 2018 (2017) zijn verricht:

	2018	2017
Onderzoek jaarrekening	100	140
Andere controleopdrachten	14	12
Adviesdiensten op fiscaal terrein	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0
	114	152

Onder 'andere controleopdrachten' moet worden verstaan: de QRT-controle.

(17) Overige technische lasten eigen rekening

	2018	2017
Caremanagement	1.548	1.549
Re-integratiekosten	666	0
Arbeidsdeskundigen	425	468
Overige re-integratietrajecten	148	176
Vrijval reservering nagekomen declaratie	0	-30
	2.787	2.163

In de resultaten van een verzekeraar speelt schadelastbeheersing een belangrijke rol. De verzekerde NS-bedrijven hebben de mogelijkheid om een tegemoetkoming te krijgen voor de kosten die op dit vlak worden gemaakt.

In het kader van schadelastbeheersing inclusief caremanagement is aan de NS SE voor 2018 een bedrag van € 1,55 miljoen (2017: € 1,55 miljoen) beschikbaar gesteld. De vergoedingen en uitkeringen dienen te passen binnen de doelstellingen van VehereX. Met deze regeling wordt een bijdrage geleverd aan interventies die langdurig verzuim en arbeidsongeschiktheid voorkomen.

De re-integratiekosten hebben betrekking op een toevoeging aan de Overige voorzieningen. Dit betreft een vergoeding aan de NS in het kader van gemaakte re-integratiekosten.

(18) Opbrengsten uit beleggingen

Deze post bestaat uit:	2018	2017
<i>Directe opbrengsten</i>		
Obligaties	1.150	1.420
Aandelen	281	245
	1.431	1.665
<i>Waardeverandering van beleggingen</i>		
Aandelen	-1.833	1.330
	-402	2.995

(19) Belastingen

Het toepasselijke belastingtarief bedraagt 25% (20% tot en met een resultaat van € 200 duizend). De belastinglast in de winst-en-verliesrekening over 2018 bedraagt € 429 duizend, ofwel 23,2% van het resultaat vóór belastingen (2017: 19,4%). In 2018 heeft er een correctie plaatsgevonden op de vennootschapsbelasting over 2015 en 2017 die resulteert in een last van € 60 duizend resp. een bate van € 6 duizend. Ultimo 2018 is de voorziening voor latente belastingverplichtingen tegen het nieuwe vpb-tarief van 20,5% (ingande 2021) gewaardeerd. Dit resulteert in een bate van € 42 duizend.

De belangrijkste componenten van de belastinglast zijn:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Resultaat voor belastingen	1.852	2.984
Belastinglast op basis van toepasselijke belastingtarief in Nederland	417	642
Correctie tariefswijziging vennootschapsbelasting	-42	0
Correctie voorgaande perioden	54	-63
Belastinglast	<u><u>429</u></u>	<u><u>579</u></u>

Risicoparaagraaf

In deze paragraaf wordt op de kwantitatieve en kwalitatieve aspecten van de belangrijkste risico's ingegaan.

Risk assessments 2018

Jaarlijks wordt een risk assessment uitgevoerd waaraan de directie, de sleutelfunctionarissen en een vertegenwoordiger van SPF Beheer deelnemen. De resultaten van het assessment worden gebruikt als input voor de jaarlijkse ORSA. Uit het assessment dat met name de Operationele risico's, IT Risico's het Strategisch Risico en het Verzekeringstechnische risico door de deelnemers als voornaamste risico's voor VehereX worden gezien.

Ten aanzien van het Operationeel risico is daarop voor het eerst ook een assessment uitgevoerd gericht op de operationele werkzaamheden die voor VehereX worden uitgevoerd. Door de beperkte omvang van VehereX zijn de mogelijkheden om risico's te mitigeren soms beperkt. VehereX heeft binnen haar mogelijkheden diverse mitigerende maatregelen getroffen om deze risico's daar waar mogelijk te mitigeren. Uit het risk assessment zijn enkele suggestie gekomen om de risico's verder te beheersen die door de afdeling zijn of worden opgevolgd.

Strategisch risico

Door de beperkte omvang van VehereX en het geringe aantal producten, heeft VehereX weinig diversificatie. Hierdoor kunnen tegenvallers bij een speciaal product of een grote klant grote gevolgen hebben. Daarnaast kent VehereX een afhankelijkheid van haar 100% aandeelhouder STIBA. In het risk assessment 2017 is hierbij stilgestaan in het kader van de continuïteit van VehereX. Daaropvolgend zijn gesprekken gestart met de aandeelhouder om dit bespreekbaar te maken. In 2018 zijn in dit kader diverse scenario's besproken waarbij het besluit is genomen over te gaan tot verkoop van VehereX. Dit traject zal in 2019 verder vorm worden gegeven.

Key person risico

In 2018 bestond de organisatie van VehereX uit twee directieleden en een bestuursbureau. Alle kennis op strategisch niveau en beleidsniveau is daarmee geconcentreerd bij een klein aantal 'key persons', die tevens het overzicht hebben over en de controle op de werkzaamheden die zijn uitbesteed aan de diverse uitbestedingspartners. Doordat alle genomen besluiten, beleidsstukken, gemaakte afspraken met uitbestedingspartners e.d. worden gedocumenteerd, vastgelegd en gearchiveerd wordt het 'key person' risico verminderd.

Sleutelfuncties

In het kader van risicobeheersing kent VehereX het zogenaamde 'three lines of defence' model. In de tweede lijn zijn de volgende sleutelfuncties opgenomen: Actuarieel, Risicomanagement en Compliance. De Internal Audit Functie is onderdeel van de derde lijn. Gelet op de geringe omvang van de organisatie zijn er voor VehereX beperkte mogelijkheden om zelf invulling te geven aan alle noodzakelijke sleutelfuncties en ondersteunende diensten. De functies voor Risicomanagement en Compliance zijn sinds 2017 ondergebracht bij Charco & Dique. De actuariële functie was in 2018 belegd bij Triple A Risk Finance Certification en de Internal Audit Functie bij Van Maarseveen Audit Services. De partijen waarbij VehereX de sleutelposities heeft ondergebracht zijn gescreend en van voldoende omvang om de continuïteit richting VehereX te kunnen waarborgen. Het functioneren van de sleutelfuncties en de uitbesteding daarvan wordt jaarlijks geëvalueerd met de directie van VehereX.

Catastroferisico

De verzekerde populatie van Veherex werkt voor een groot deel geconcentreerd bij en op station Utrecht Centraal. In geval van een (trein)ramp daar, treedt voor Veherex mogelijk een exceptionele schadelast op. Bij verdere acceptatie van klanten houdt Veherex hiermee rekening. In 2016 heeft Veherex onderzocht of er vormen van herverzekering ten aanzien van dit risico wenselijk waren. Op basis van dit onderzoek heeft Veherex besloten dit risico zelf te blijven dragen en niet tot herverzekering over te gaan. In het risk assessment van 2018 is wederom aandacht geweest voor dit risico. Dit heeft niet geleid tot een andere conclusie ten aanzien van het risico.

Verzekeringstechnisch risico

Het risico dat de premies en/of de schadevoorziening niet toereikend zouden blijken wordt beheerst door het periodiek maken van een analyse van de ontwikkeling van de schadelast per product en per klant en door deze analyse te betrekken bij de vaststelling van de prolongatiepremies.

Omdat het (op een enkele uitzondering na) gaat om jaarcontracten kunnen de premies, indien daar aanleiding toe is, snel worden aangepast.

Ook is van belang dat de ontwikkeling van langdurig zieken per klant wordt gemonitord en er hulp wordt geboden met betrekking tot de 'risicodossiers', bijvoorbeeld door de inzet van een arbeidsdeskundige. Nieuwe instroom in de WGA wordt hiermee zoveel mogelijk voorkomen. In 2018 heeft zich geen bijzondere situatie voorgedaan met betrekking tot het langdurig ziekteverzuim.

Uitstroom uit de WGA wordt bevorderd door het inschakelen van een re-integratiebureau indien verdere re-integratie mogelijk is, dan wel door begeleiding naar IVA ingeval de arbeidsongeschiktheid als duurzaam kan worden beschouwd.

Verder is voor wat betreft het grootste contract voor het streekvervoer sprake van co-assurantie met verzekeraar Loyalis. Co-assurantie betekent in dit geval dat Loyalis een deel van de schade voor haar rekening neemt. Het gaat om een aandeel van 33,33% (indien de eerste ziekte dag ligt vóór 2013) resp. 30% (indien de eerste ziekte dag ligt op of na 1 januari 2013). Loyalis ontvangt daarvoor 30% van de premie. Door de co-assurantie van deze verzekering (waarin een excedentregeling is opgenomen) wordt het verzekeringstechnisch risico verder beperkt.

Renterisico

Het renterisico wordt gevormd door het verschil in verandering van de waarde van het belegde vermogen ten opzichte van de verandering van de waarde van de verzekeringsverplichtingen als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met de invoering van Solvency II is de wijze waarop matchingrisico wordt bepaald gewijzigd, aangezien hier sindsdien wordt uitgegaan van de marktwaarde voor de beleggingen en de voorziening. In de situatie van marktwaardering van obligaties zullen deze als rentehedge functioneren.

De duration van verplichtingen en beleggingen worden zoveel mogelijk op elkaar afgestemd. Mede door de relatief korte duur van de kasstromen van de obligaties en de verplichtingen is dit risico beperkt.

Kredietrisico

Het kredietrisico is beperkt door het beleggingsbeleid. Dit beleid is gericht op risicomijdend beleggen. Dit houdt in dat er eisen worden gesteld aan de kredietwaardigheid van partijen en dat de beleggingen in vastrentende waarden relatief hoge credit ratings kennen. Daarnaast wordt uitsluitend belegd in

beleggingen genoteerd in euro. Het beleggingsbeleid is in 2018 geëvalueerd en voor zover relevant herzien.

In onderstaande tabel is de verdeling van het in obligaties belegde kapitaal van VehereX naar rating weergegeven.

Soort belegging	Rating	31-12-2018	31-12-2017
Staatsobligaties	AAA	30%	30%
Staatsobligaties	AA	17%	15%
Bedrijfsobligaties	AAA	11%	10%
Bedrijfsobligaties	AA	14%	16%
Bedrijfsobligaties	A	25%	28%
Bedrijfsobligaties	BBB	3%	1%
		100%	100%

Het kredietrisico wordt voorts beïnvloed door het concentratierisico. Dit is het risico dat een te groot gedeelte van het vermogen bij één debiteur is geconcentreerd. Van concentratie kan worden gesproken indien er geen sprake is van een evenwichtige spreiding over de tegenpartijen. VehereX heeft het concentratierisico beperkt door de spreiding over verschillende landen en banken.

De obligatieportefeuille onderverdeeld naar landen is als volgt:

Land	31-12-2018	31-12-2017
Nederland	45%	45%
Frankrijk	17%	18%
Verenigde Staten	9%	10%
België	8%	9%
Oostenrijk	5%	6%
Finland	4%	1%
Luxemburg	3%	3%
Ierland	2%	2%
Groot-Brittannië	2%	2%
Duitsland	0%	1%
Overig	5%	3%
	100%	100%

Valutarisico

VehereX heeft ervoor gekozen om voornamelijk te beleggen in obligatieleningen van landen in de eurozone. Voor het overige zijn de beleggingen ook in euro's genoteerd zodat het valutarisico is beperkt.

Marktrisico

Het beleggingsbeleid van VehereX is erop gericht om 12,5% van het kapitaal te beleggen in aandelen verspreid over 25 ondernemingen uit de eurozone. Deze ondernemingen moeten goedlopende ondernemingen zijn die waarde creëren op de lange termijn. In 2013 is gestart met de opbouw van deze portefeuille. Op 31 december 2018 bedroeg de marktwaarde € 11,6 miljoen (eind 2017: € 13,5 miljoen). Dit is circa 11% (2017: 14%) van de totale beleggingsportefeuille op marktwaarde. De portefeuille

bestond op 31 december 2018 uit aandelen in 27 ondernemingen (eind 2017: 28 ondernemingen). Hiermee is een voldoende diversificatie bereikt.

Prijrisico

Als gevolg van beleggingen in (beursgenoteerde) aandelen loopt VehereX prijrisico. Indien de aandelenkoers met 5% zou dalen is de impact op het resultaat voor belastingen € 0,6 miljoen (2017: € 0,7 miljoen) en op het eigen vermogen € 0,4 miljoen (2017: € 0,5 miljoen).

Liquiditeitsrisico

VehereX heeft een strategisch risico door een beperkt aantal klanten. Het verzekeringscontract met de grootste polishouder (NS SE) loopt tot 1 januari 2021, maar VehereX heeft het recht om jaarlijks een voorstel te doen voor premie-aanpassing. Gezien de relatie die VehereX en de aandeelhouder van VehereX hebben met NS SE zijn de inkomende kasstromen uit hoofde van de premies de komende jaren zo goed als gegarandeerd.

Met haar andere klanten heeft VehereX kortlopende verzekeringscontracten afgesloten. Door intensief contact te onderhouden met deze klanten en door ondersteuning aan te bieden op het gebied van schadelastbeheersing wordt het risico dat VehereX deze klanten zou kunnen verliezen, beperkt. Alle klanten hebben hun prolongatievoorstellen voor 2019 geaccepteerd. Over het algemeen is er geen sprake van grote fluctuaties in personeelsverloop gedurende het jaar, waardoor de maandelijkse premies relatief stabiel zijn.

Naar verwachting is het totaal aan inkomende kasstromen de komende jaren uit hoofde van premies groter dan de uitgaande kasstromen uit hoofde van schadelastuitkeringen. Daarnaast houdt VehereX beleggingen aan die op zeer korte termijn zouden kunnen worden verkocht. Het liquiditeitsrisico van VehereX is daarmee zeer beperkt.

Wettelijk risico

Gelet op de omvang van VehereX hebben de eisen die volgen uit de wet- en regelgeving een relatief grote impact. De financiële gevolgen hiervan (hogere premie) kunnen ertoe leiden dat VehereX zich uit de markt prijst. VehereX is daarom kostenbewust bij de invoering van nieuwe wetgeving, zonder daarbij de kans te willen lopen geen uitvoering aan de wet te geven.

Uitbestedingsrisico/integriteitsrisico

VehereX heeft haar belangrijkste activiteiten uitbesteed aan de uitvoeringsinstelling SPF Beheer. Tot deze activiteiten behoren onder meer de operationele werkzaamheden en het vermogensbeheer. SPF Beheer overlegt jaarlijks de ISAE type 2 verklaringen aan VehereX betreffende het Vermogensbeheer en het Pensioenbeheer. De laatst genoemde is relevant voor VehereX voor zover het de IT-omgeving en de betaalorganisatie betreft. De ISAE rapportages en internal audit rapportages van SPF Beheer worden door de IAD van VehereX beoordeeld. Tevens kent SPF Beheer een gedragscode gerelateerd aan haar integriteitsbeleid.

Ter borging van de kwaliteit van de uitbesteding aan SPF Beheer is een Service Level Agreement (SLA) opgesteld. Voor wat betreft de specifieke risico's van uitbesteding zijn de volgende beheersmaatregelen te noemen:

- Een administratieovereenkomst (contract en service level agreement) tussen de verzekeraar en de uitvoerder, c.q. met eventuele derde partijen die onderdelen van de werkzaamheden uitvoeren;

- Een jaarlijks beoordeling om te kunnen vaststellen waar de risico's van uitbesteding liggen, welke maatregelen getroffen zijn en hoe de werking is;
- Kwartaalrapportages.

Aangezien de werkzaamheden zijn uitbesteed aan SPF Beheer, vallen de risico's die hiermee samenhangen in hoge mate samen met de risicobeheersing van SPF Beheer. Te onderscheiden risicocategorieën hierbij zijn met name:

- Operationele risico's;
- IT-risico's.

Voor de belangrijkste informatiesystemen is door SPF Beheer een uitwijkvoorziening getroffen.

In maart 2018 heeft DNB een operationele- en IT scan (OPIT scan) bij VehereX uitgevoerd. Omdat SPF Beheer de operationele processen voor VehereX uitvoert en VehereX ook gebruik maakt van de IT van SPF Beheer, is SPF Beheer hierbij betrokken. Wat VehereX betreft is door DNB vooral gekeken naar de manier waarop VehereX de regie voert over de uitbesteding van werkzaamheden aan SPF Beheer. Als vervolg op deze OPIT scan is door VehereX een Plan van Aanpak opgesteld waarin de verbeterpunten zijn opgenomen. VehereX voert het Plan van Aanpak uit met volledige medewerking van SPF Beheer. Belangrijke verbeterpunten hierbij zijn de herziening van de SLA inclusief KPI's en het monitoren daarvan als ook formuleren van eigen informatiebeveiligingsbeleid en de monitoring daarvan. Naar verwachting zal dit project medio 2019, of kort daarna, kunnen worden afgerond.

In 2018 heeft bij SPF Beheer een grootscheepse herinrichting plaatsgevonden van haar IT als gevolg waarvan een belangrijk deel van IT is uitbesteed. Sinds medio 2018 ontvangt VehereX via SPF Beheer de SLA rapportage van de uitbestedingspartner van SPF Beheer om zodoende zelf de kwaliteit van deze uitbesteding te monitoren .

In het licht van de voorgenomen verkoop van VehereX is in onderling overleg tussen VehereX en SPF Beheer afgesproken dat SPF Beheer zo lang als nodig, maar uiterlijk tot 1 januari 2021, door zal gaan met de dienstverlening aan VehereX. Uitgangspunt hierbij is dat als het proces nog niet in 2019 kan worden afgerond, er nog uitloop moet zijn in 2020.

SPF Beheer beschikt over een Internal Audit afdeling die audits uitvoert. Deze afdeling richt zich voornamelijk op de controle van de operationele processen die SPF beheer uitvoert en stelt de juistheid van de data vast van het overzicht basisgegevens. De afdeling Internal Audit van SPF Beheer is onderworpen aan de onafhankelijke controle van de sleutelfunctionaris Internal Audit van VehereX.

Sinds 2015 heeft VehereX de eerstelijns actuariële werkzaamheden uitbesteed aan Triple A Risk Finance. Met Triple A zijn contractuele afspraken gemaakt over de uit te voeren werkzaamheden die (deels) aan moeten sluiten op de werkzaamheden van SPF Beheer; dit wordt gecoördineerd door het bestuursbureau van VehereX.

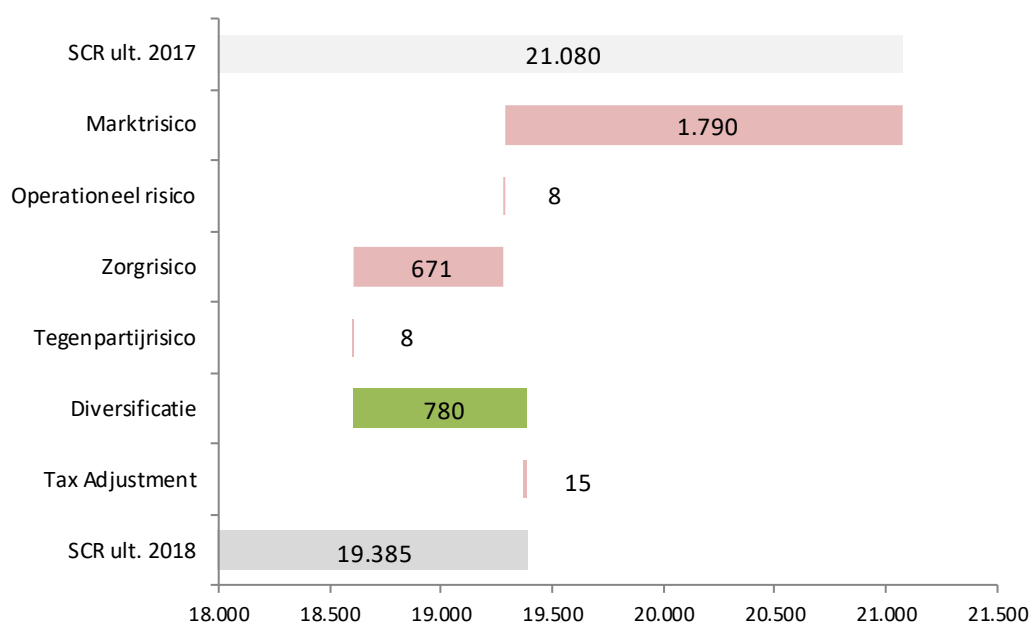
Solvency II

De solvabiliteitsratio op Solvency II grondslagen per 31 december 2018 van VehereX bedraagt 150% (na verwachte dividenduitkering). Op basis van de minimum kapitaalsvereiste (MCR), is de solvabiliteitsratio gelijk aan 600%. In onderstaande tabel zijn de resultaten samengevat.

	31-12-2018	31-12-2017
SCR		
In aanmerking komend eigen vermogen	29.078	30.689
Solvabiliteitskapitaalvereiste	19.385	21.080
Solvabiliteitsratio	150%	146%
MCR		
In aanmerking komend eigen vermogen	29.078	30.689
Minimum kapitaalvereiste	4.846	5.270
Solvabiliteitsratio	600%	582%

De afname van het in aanmerking komend eigen vermogen ad. € 1.611 duizend betreft het Solvency II-resultaat over boekjaar 2018 inclusief de verwachte dividenduitkering. Het aanwezige vermogen bestaat volledig uit Tier 1 eigen vermogen, m.u.v. de verwachte dividenduitkering. Deze is reeds in mindering gebracht op het in aanmerking komend vermogen.

Hieronder is aangegeven hoe de opbouw van de SCR ultimo 2018 is gemuteerd ten opzichte van de SCR ultimo 2017:

De Solvency-berekeningen zijn gemaakt door Triple A Risk Finance, die het eerstelijns actuariaat verzorgt voor VehereX. Alle berekeningen zijn beoordeeld door de actuariel functiehouders, de heer Veerman en doorgesproken met de directie VehereX.

De berekening van de SCR-ratio vindt plaats aan de hand van de gegevens van de Solvency II balans. Deze balans wijkt op onderdelen af van de balans zoals gepresenteerd in de jaarrekening.

Cijfers ultimo 2018:

Activa	Jaarrekening	Solvency II
Beleggingen	99.913	102.366
Vorderingen uit directe verzekering (incl. tussenpersonen)	21	21
Vorderingen (handel, niet verzekering)	304	304
Liquide middelen en equivalenten	1.031	1.031
Overige activa, niet elders weergegeven	823	9
Totaal activa	102.092	103.731

Passiva	Jaarrekening	Solvency II
Technische voorzieningen (incl. risicomarge Solvency II)	79.987	67.508
Voorzieningen anders dan technische voorzieningen	666	666
Schulden (handel, niet verzekering)	409	409
Schulden uit directe verzekering	1.673	1.673
Overige verplichtingen, niet elders weergegeven	284	284
Voorzieningen voor uitgestelde belastingen	191	3.085
Totaal passiva	83.210	73.625

Reconciliatie eigen vermogen	Jaarrekening	Solvency II
Eigen vermogen	18.882	
<i>Herwaardering activa</i>		1.639
<i>Herwaardering technische voorzieningen (exclusief risicomarge)</i>		15.128
<i>Toevoeging risicomarge¹</i>		-2.650
<i>Belastingeffect</i>		-2.893
Eigen vermogen		30.106
<i>Verwachte dividenduitkering</i>		-1.028
Beschikbaar eigen vermogen		29.078

De vergelijkende cijfers ultimo 2017 zijn als volgt:

Activa	Jaarrekening	Solvency II
Beleggingen	95.726	99.216
Vorderingen uit directe verzekering (incl. tussenpersonen)	12	12
Vorderingen (handel, niet verzekering)	230	230
Liquide middelen en equivalenten	1.664	1.664
Overige activa, niet elders weergegeven	971	56
Totaal activa	98.601	101.177

Passiva	Jaarrekening	Solvency II
Technische voorzieningen (incl. risicomarge Solvency II)	79.338	64.276
Voorzieningen anders dan technische voorzieningen	-	-
Schulden (handel, niet verzekering)	1.306	1.306
Schulden uit directe verzekering	-	-
Overige verplichtingen, niet elders weergegeven	215	215
Voorzieningen voor uitgestelde belastingen	284	4.693
Totaal passiva	81.143	70.490

¹ Voor de balans op Solvency II grondslagen dient een risicomarge te worden opgenomen in de technische voorziening.

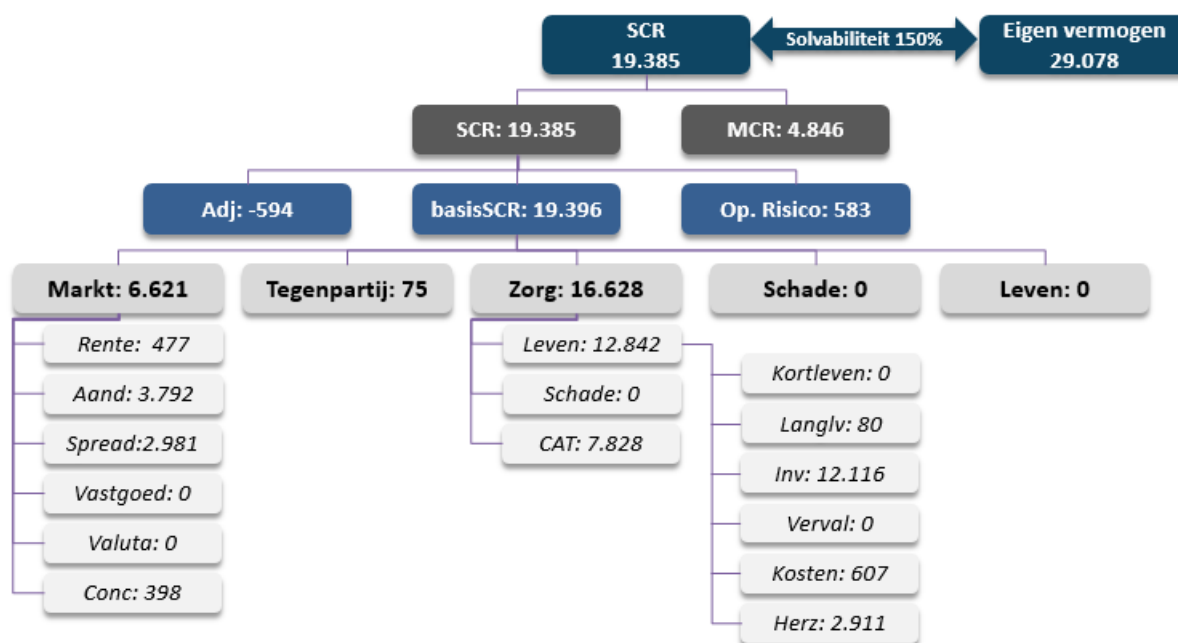
Reconciliatie eigen vermogen	Jaarrekening	Solvency II
Eigen vermogen	17.459	
<i>Herwaardering activa</i>		2.576
<i>Herwaardering technische voorzieningen (exclusief risicomarge)</i>		17.803
<i>Toevoeging risicomarge</i>		-2.741
<i>Belastingeffect</i>		-4.409
Eigen vermogen		30.689

Onder het Solvency II regime kennen de voorzieningen geen prudentiemarge. Wel wordt in aanvulling op de best estimate voorzieningen een risicomarge vastgesteld voor kosten van het aanhouden van solvabiliteitskapitaal. De risicomarge wordt bepaald op basis van de uitloop van SCR kapitalen voor verzekeringstechnische risico's.

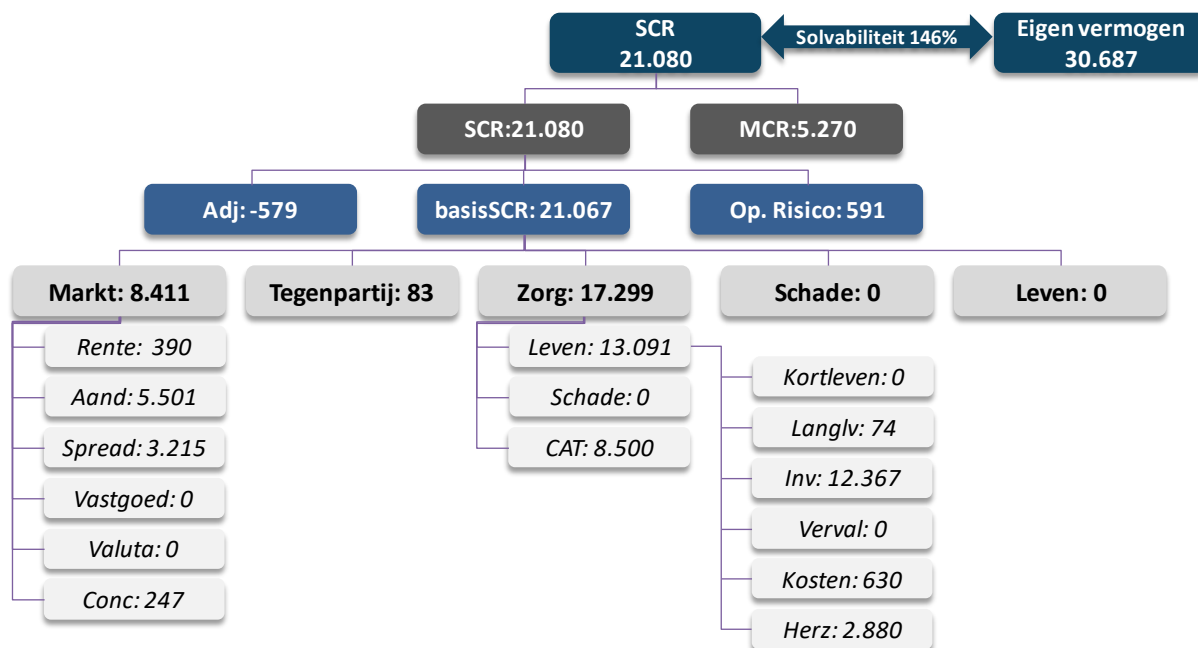
De kapitaaleis voor verzekeraars is onder Solvency II gebaseerd op een risicogewogen maatstaf, de 'Solvency Capital Requirement' (SCR). Bij de vaststelling van de SCR gelden de volgende risicocategorieën voor Veherex:

- Markt- en tegenpartijrisico;
- Verzekeringstechnisch risico;
- Operationeel risico.

In onderstaande figuur wordt de samenhang geïllustreerd van de verschillende risico's die de solvabiliteit van Veherex per 31 december 2018 bepalen.

Per 31 december 2017:

Diversificatie-effect

In bovenstaand schema zijn de individuele risico's gekwantificeerd. Echter, het valt op dat de combinatie van deze risico's kleiner is dan de optelling van de individuele risico's. De reden hiervan is dat het standaard model ervan uitgaat dat de diverse individuele risico's op een bepaalde manier met elkaar zijn gecorreleerd. Hierdoor zal het tegenvallende resultaat uit hoofde van het ene risico vaak (deels) kunnen worden gecompenseerd met het resultaat van een ander risico. Door deze diversificatie-effecten in elk onderdeel van de SCR-berekening is het uiteindelijke risico lager dan de som der delen.

Hieronder is als voorbeeld het diversificatie-effect voor de berekening van de Basis SCR gekwantificeerd:

	2018	2017
Marktrisico	6.621	8.441
Tegenpartijrisico	75	83
Zorgrisico	16.628	17.299
Subtotaal	23.324	25.823
Diversificatie-effect	-/- 3.928	-/- 4.756
Basis SCR	19.396	21.067

Marktrisico

Het marktrisico van Veherex komt, naast het renterisico uit hoofde van de verplichtingen, voort uit de beleggingsportefeuille. De beleggingsportefeuille bestaat uit aandelen en obligaties. Deze beleggingen zijn toegewezen aan de verschillende risicomodules binnen het Solvency II standaard model. De hierbij gevolgde verdeling is als volgt:

Beleggingen	Solvency II marktwaarde	SCR Risicomodule			
		Aandelenrisico	Renterisico (neerwaarts)	Spreadrisico	Concentratie risico
Genoteerde aandelen (type 1)	11.610	3.792	-	-	
Staatsobligaties	34.524	-	-201	-	
Bedrijfsobligaties	56.232	-	-395	2.981	398
Voorzieningen			1.073		
Totaal	102.366	3.792	477	2.981	398

Tegenpartijrisico

Het SCR Tegenpartijrisico is het risico van verliezen door onverwachte faillissementen van tegenpartijen, in relatie tot exposures die niet onder het spreadrisico vallen. De kapitaalseis voor Type 1-exposures wordt met name bepaald door de Loss Given Default (LGD) van de verschillende exposures en door de Probability of Default (PD). Type 1 tegenpartijrisico (met rating) is van toepassing op rekening courant saldi. Type 2 (zonder rating) is van toepassing op vorderingen op polishouders en tussenpersonen. Het SCR Tegenpartijrisico ultimo 2018 is gelijk aan € 75 duizend (2017: € 83 duizend).

Zorgrisico

Langlevenrisico

Het SCR Langlevenrisico beoogt de risico's te kwantificeren als gevolg van een langere levensduur van alle polishouders in de verzekeringsportefeuille. Hierbij wordt een 20% schok omlaag (permanent) voor sterfte bepaald. VehereX is gevoelig voor een langlevenschok. Het SCR Langlevenrisico is ultimo 2018 gelijk aan € 80 duizend (2017: € 74 duizend).

Invalideitsrisico

Het SCR Invalideitsrisico beoogt de risico's te kwantificeren van het financiële risico als gevolg van een verkeerde inschatting van invaliditeit en morbiditeit. Het risicokapitaal dient te worden bepaald door een combinatie van:

- Een stijging in de arbeidsongeschiktheidskansen (invalideringskansen) met 35% in het eerste jaar en 25% in latere jaren.
- Een daling van 20% van de revalideringskansen.

Het SCR Invalideitsrisico is per 31 december 2018 gelijk aan € 12.116 duizend (2017: € 12.367 duizend).

Kostenrisico

Het SCR Kostenrisico beoogt de risico's te kwantificeren van het financiële effect van het veranderen van de kosten zoals die worden gehanteerd bij het vaststellen van de technische voorzieningen. Het SCR Kostenrisico eind 2018 is gelijk aan € 607 duizend (2017: € 630 duizend).

Herzieningsrisico

Het SCR Herzieningsrisico beoogt de risico's te kwantificeren van het financiële effect op de waarde van de technische voorzieningen als gevolg van verandering van de gezondheidstoestand van de verzekerde (ziek naar zieker, gedeeltelijk arbeidsongeschikt naar geheel arbeidsongeschikt, tijdelijk

arbeidsongeschikt naar permanent arbeidsongeschikt), wet- en regelgeving en inflatie. Het SCR Herzieningsrisico per 31 december 2018 is gelijk aan € 2.991 duizend (2017: € 2.880 duizend).

Zorg catastroferisico

Voor het catastroferisico geldt voor VehereX het concentratierisico. Bij het concentratierisico wordt een scenario geanalyseerd waarbij een catastrofe plaatsvindt op een locatie waar de meeste verzekerden zich bevinden. Het SCR Zorg catastroferisico eind 2018 is gelijk aan € 7.828 duizend (2017: € 8.500 duizend).

Operationeel risico

Het SCR Operationeel risico is binnen Solvency II een op volume gebaseerde maatstaf (en dus niet op daadwerkelijk operationeel risico). Het risico wordt bepaald op basis van de Basis SCR (maximaal 30% van de gecombineerde SCR risico's). Het SCR Operationeel risico is ultimo 2018 gelijk aan € 583 duizend (2017: € 591 duizend).

Tax adjustments

De gehanteerde Tax adjustment per 31 december 2018 bedraagt € -594 duizend (2017: € -579 duizend). Dit is gelijk aan de te betalen belasting over het afgelopen boekjaar.

In de SFCR rapportage die VehereX op haar website publiceert wordt een toelichting gegeven op de Solvency-berekeningen, de waarderingen die aan de Solvency II balans ten grondslag liggen en aan de berekening van de SCR-ratio zoals hierboven genoemd. De onderliggende methodiek en de verankering hiervan in de Solvency II wet- en regelgeving staat beschreven in de Solvency II Manual van VehereX.

Utrecht, 16 april 2019

Directie

Raad van Commissarissen

E.E.W. Nooij

A.J.A. Wiechmann

M. Dhont

M.A.J. van Ittersum

A. Geene

Overige gegevens

Statutaire winstbestemming

Statutaire bepalingen inzake de resultaatbestemming

Artikel 33 van de statuten bepaalt het volgende omtrent de resultaatbestemming:

1. De winst staat ter vrije beschikking van de algemene vergadering.
2. De vennootschap kan aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering bestemde winst slechts uitkeringen doen voor zover haar eigen vermogen groter is dan het bedrag van het geplaatste kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.
3. Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
4. De algemene vergadering kan besluiten dat een uitkering geheel of gedeeltelijk in een andere vorm dan in contanten zal geschieden.
5. Winstuitkeringen zijn opeisbaar twee weken na het besluit tot uitkering, tenzij de Directie daarvoor een eerdere datum bepaalt.
6. De vordering van een aandeelhouder tot uitkering vervalt door een tijdsverloop van vijf jaar.
7. Ten laste van de door de wet voorgeschreven reserves mag een tekort slechts worden gedelgd voor zover de wet dat toestaat.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en de Raad van Commissarissen van VehereX Schade N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag 2018 opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit Jaarverslag 2018 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van VehereX Schade N.V. (hierna: VehereX) per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Wat we gecontroleerd hebben

Wij hebben de jaarrekening 2018 van VehereX te Utrecht gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2018;
- 2 de winst-en-verliesrekening over 2018;
- 3 het kasstroomoverzicht over 2018; en
- 4 de algemene toelichting met een overzicht van de gehanteerde.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van VehereX zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Controleaanpak

Samenvatting

Materialiteit

Materialiteit van EUR 0,3 miljoen (2017: EUR 0,3 miljoen). Bij de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van circa 1,7% van het eigen vermogen.

Kernpunt

Waardering van de technische voorziening voor te betalen schaden.

Goedkeurend oordeel

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 0,3 miljoen (2017: EUR 0,3 miljoen). De materialiteit is gebaseerd op het eigen vermogen.

Wij beschouwen het eigen vermogen als de meest geschikte benchmark, omdat het eigen vermogen het best de langetermijnhorizon reflecteert waarop VehereX stuurt en hiervan ook de solvabiliteitsratio is afgeleid en deze ratio voor de gebruikers van de jaarrekening als belangrijk kengetal wordt gezien voor de financiële positie van de entiteit.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij hebben met de Raad van Commissarissen afgesproken dat wij tijdens onze controle niet-gecorrigeerde afwijkingen boven de EUR 15 duizend rapporteren aan hen alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van onze controle ten aanzien van fraude

Op basis van de Nederlandse controlestandaarden zijn wij verantwoordelijk voor het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat die het gevolg zijn van fraude of fouten. In het bepalen van onze controlewerkzaamheden maken we gebruik van de evaluatie van management in relatie tot frauderisicomanagement (preventie, detectie en respons) inclusief ethische normen die een eerlijke cultuur bewerkstelligen.

Tijdens het identificeren van frauderisico's hebben wij frauderisicofactoren geëvalueerd, welke we met de directie en met de audit- en riskcommissie (ARC) hebben besproken. Frauderisicofactoren zijn gebeurtenissen en omstandigheden die duiden op een stimulans of druk om fraude te plegen of die een gelegenheid scheppen om te frauderen. We hebben ook factoren ingeschat in relatie tot het niet voldoen aan wet- en regelgeving die direct of indirect van invloed zijn op de jaarrekening.

Wij hebben, op basis van de controlestandaard het frauderisico ten aanzien van het doorbreken van interne beheersing door management geadresseerd.

In onze controlewerkzaamheden hebben we de interne beheersing relevant voor het mitigeren van frauderisico's geëvalueerd en gegevensgerichte controlewerkzaamheden verricht. Deze gegevensgerichte werkzaamheden bestonden onder andere uit:

- het evalueren van de werkzaamheden van de eerste, tweede en derde lijn inzake de toetsing van de interne controles die door VehereX zijn uitgevoerd ter detectie en ter voorkoming van fraude;
- het uitvoeren van detailcontroles op memoriaal journaalposten met een verhoogd risico op doorbreking van de interne beheersing door het management.

Deze controlewerkzaamheden zijn ook gericht op het opvolgen van het risico van het doorbreken van de interne beheersing door het management. Onze controlewerkzaamheden zijn niet vergelijkbaar met een specifiek fraudeonderzoek dat vaak diepgaander van aard zal zijn.

Onze uitgevoerde werkzaamheden met betrekking tot frauderisico's hebben niet tot bevindingen geleid die in deze controleverklaring moeten worden gerapporteerd.

Reikwijdte van onze controle ten aanzien van niet-naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben wet- en regelgeving geïdentificeerd waarvan redelijkerwijs verwacht kan worden dat deze een materieel effect kan hebben op de jaarrekening op basis van onze algemene en sectorspecifieke kennis, de NBA Praktijkhandleiding 1143 en op basis van gesprekken met de directie, de met governance belaste personen en/of ander management (zoals voorgeschreven door de controlestandaarden). Wij hebben tevens de richtlijnen en procedures van VehereX met betrekking tot wet- en regelgeving besproken. Wij hebben de geïdentificeerde wet- en regelgeving gecommuniceerd binnen ons controleteam en zijn tijdens de controle alert geweest op eventuele indicaties van niet-naleving van deze wet- en regelgeving.

Het effect van deze wet- en regelgeving op de jaarrekening varieert aanzienlijk.

Allereerst is VehereX gehouden aan wet- en regelgeving die een direct effect heeft op de jaarrekening, waaronder relevante financiële verslaggevingstandaarden. Wij hebben de mate waarin wordt voldaan aan deze wet- en regelgeving beoordeeld als onderdeel van onze procedures met betrekking tot de betreffende jaarrekeningposten.

Daarnaast is VehereX gehouden aan vele andere, sectorspecifieke, wet- en regelgeving waarvan niet-naleving een materiële impact zou kunnen hebben op posten en toelichtingen in de jaarrekening door bijvoorbeeld boetes en claims. We hebben de volgende gebieden van wet- en regelgeving geïdentificeerd die mogelijk een dergelijk effect zouden kunnen hebben:

- naleving Wet op het financieel toezicht (o.a. Solvency II);
- naleving Wet op de vennootschapsbelasting 1969.

Op basis van de controlestandaarden beperken de werkzaamheden die verricht moeten worden om niet-naleving van deze wet- en regelgeving te identificeren zich tot het bespreken ervan met het de directie, de met governance belaste personen en/of ander management en het doornemen van eventuele notulen en/of correspondentie met toezichthouders en/of juridische adviseurs met betrekking tot de niet-naleving van wet- en regelgeving. Deze werkzaamheden maken deel uit van onze procedures inzake de daaraan gerelateerde jaarrekeningposten.

Onze uitgevoerde werkzaamheden inzake het identificeren van het risico op het niet voldoen aan wet- en regelgeving hebben niet tot bevindingen geleid die in deze controleverklaring moeten worden gerapporteerd. Wij zijn evenwel niet verantwoordelijk voor het voorkómen van niet-naleving, en evenmin kan er van ons worden verwacht dat wij niet-naleving van alle wet- en regelgeving detecteren.

Het kernpunt van onze controle

In het kernpunt van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het belangrijkste waren tijdens onze controle van de jaarrekening. Het kernpunt van onze controle hebben wij met de Raad van Commissarissen gecommuniceerd, maar vormt geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot dit kernpunt bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van het individuele kernpunt moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over dit kernpunt.

Waardering van de technische voorziening voor te betalen schaden

Omschrijving

In de balans van VehereX is ultimo 2018 een technische voorziening voor te betalen schaden van EUR 80 miljoen verantwoord. De waardering van de technische voorziening voor te betalen schaden bevat significante schattingen inzake rentecurves, verzuimkansen, revalideringskansen, instroomkansen en kostenniveaus. Voor de berekeningen worden complexe actuariële modellen gebruikt en de schattingen vragen een hoge mate van oordeelsvorming door de directie. Gezien de grote invloed van de waardering van de technische voorziening voor te betalen schaden op het eigen vermogen en het resultaat van VehereX vormt dit een kernpunt in onze controle.

Onze aanpak

Onze belangrijkste controlewerkzaamheden omvatten:

- Het toetsen van de interne beheersmaatregelen (waaronder het toepassen van het vierogenprincipe) die door VehereX zijn uitgevoerd om de betrouwbaarheid van de technische voorziening voor te betalen schaden te waarborgen;
- Toetsing van de betrouwbaarheid van de inputgegevens van de technische voorziening voor te betalen schaden door middel van het beoordelen van de interne beheersingsmaatregelen omtrent de in de berekeningen gebruikte polisgegevens en het uitvoeren van aanvullende detailcontroles en data-analyses op de standen en mutaties in de polisadministratie;
- Het toetsen van de technische voorziening voor te betalen schaden aan de hand van intern opgestelde kwalitatieve en kwantitatieve analyses, waaronder de analyse van de uitloopresultaten en het beoordelen van de actuariële-en economische assumpties op plausibiliteit. Het evalueren van de intern uitgevoerde actuariële analyses op redelijkheid en aanvaardbaarheid aan de hand van ervaringsgegevens, marktdata en geschatte versus werkelijke uitkomsten in het verleden;
- Het evalueren van de uitkomsten van de beoordeling van de toereikendheid van de technische voorzieningen ultimo 2018, zoals uitgevoerd door de actuariële functiehouders van VehereX.
- Wij hebben actuariële specialisten ingezet bij onze controlewerkzaamheden op de vaststelling en toetsing van de toereikendheid van de technische voorziening voor te betalen schaden. De actuariële specialisten hebben delen van de technische voorziening voor te betalen schaden gecontroleerd op basis van reperformance van de totstandkoming van de technische voorziening voor te betalen schaden. Aanvullend hebben de actuariële specialisten de door de directie gehanteerde assumpties geëvalueerd.
- Tevens zijn wij nagegaan of de toelichting op de technische voorziening voor te betalen schaden (noot 6) voldoet aan Titel 9 Boek 2 BW.

Onze observatie

Wij achten de door VehereX toegepaste methodiek en gehanteerde vaststelling van de technische voorziening voor te betalen schaden aanvaardbaar en zijn van mening dat de technische voorziening evenwichtig is bepaald. Wij achten de daaraan gerelateerde toelichtingen in noot 6 toereikend.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

portret Veherex Schade N.V.;

bericht van de Raad van Commissarissen;

verslag van de directie;

overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie: met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat; alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De Directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het Directieverslag en de Overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door de Raad van Commissarissen op 9 februari 2017 benoemd als accountant van Veherex voor de controle van het boekjaar 2017 en zijn sinds dat boekjaar de externe accountant.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van Organisaties van Openbaar Belang geleverd.

Verleende diensten

Wij hebben in de periode waarop onze wettelijke controle van de jaarrekening betrekking heeft, naast de controle van de jaarrekening, de controle van de QRT's ten behoeve van De Nederlandsche Bank uitgevoerd.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de Raad van Commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of Veherex in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om Veherex te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of Veherex haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van Veherex.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een verdere beschrijving van onze verantwoordelijkheden ten aanzien van een jaarrekeningcontrole is te vinden op de website van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) op: http://www.nba.nl/NL_oob_01. Deze beschrijving is onderdeel van onze controleverklaring.

Utrecht, 16 april 2019

KPMG Accountants N.V.

A.R.B. de Bruin RA